

בש"ס כ"א באייר תשס"ב

מא' 2012

ס' 427

בנין

א"ח 11 | י"ג א"ח 11

אמיר גלבע

ידעתי בחלום החלום לא כחלום יעוף.
 ידעתי בחלום החלום חולמים בי רבואות.
 נפקחתי. חצות. מי מאיר כאור יום חשכת לילה.
 ושמש עומד דום בחלון בחלום כביום ההוא בגבעון אזור.
 הנה הנה קרב הלילה אשר הוא יום ולא לילה
 ויום התמיד בא בחצי הלילה. וכבר הוא לא יעריב.
 ובקר אור מזהיב. נפקחתי. הנה הנה לפני. ירושלים.
 ואני רואה אני רואה ברבואות עינים.

ההיה כדבר הזה מעולם
 חלום נחלם באחת
 בעיני רבואות בחלום.

שְׁלֵמֵנוּ

עלון אייר- סיוון מסכם תקופה שימי שמחה ואבל מעורבבים בה עד בלתי התר. ימים ספורים לאחר חג החירות מגיע יום השואה והגבורה ומטלטל בטעמה המר וחסר האונים של הגלות. יום הזיכרון לחללי צה"ל ונפגעי פעולות האיבה מזכיר לנו את מגש הכסף שעליו ניתנה לנו מדינת ישראל ואת המחיר הכבד של הגאולה. ל"ג בעומר הנחוג בהילולה גדולה מסכם תקופת אבלות ויום ירושלים בו אוחדה ירושלים מחדש נקנה בדמם של לוחמים צעירים. בתקופה זו שורה עלינו אווירה מיוחדת ובה מזיגה של כובד ראש ועצבות לצד שמחה עולצת והכל עטוף בדוק של חגיגות ממלכתיות. ועם זאת אלה הם גם ימים של אחדות, כשאנו מתכנסים ביחד לטכסים ולעצרות, מזילים יחדיו דמעת צער ומוחים יחדיו גם דמעות של גאווה.

בעיצומם של הימים הללו, בהם אבל פרטי וציבורי נמהלים זה בזה, הבאנו למנוחת עולמים שתיים מחברותינו הותיקות: חנה הילף ולאה בן ארי. חנה הילף ז"ל ובני משפחתה הגיעו אלינו כעולים חדשים מברזיל באמצע שנות ה-60. העלייה ארצה מטעמים ציוניים וחיפוש ישוב המקיים תורה ומצוות הביאו את המשפחה לניר עציון ועל אף שכבר לא היו עולי ימים הצליחו חנה וחיים להשתלב היטב בחיי המקום. חנה ז"ל הייתה אישה שקטה וצנועה, חביבה ומסבירת פנים, שביתה ובני משפחתה היו מרכז עולמה. מעולם לא נשמעה תלונה מפיה ובכל דבר ראתה תמיד רק את הטוב והחיובי. חרישית בחייה וחרישית גם במותה הסתלקה חנה לעולם שכולו טוב והשאירה אחריה את בעלה חיים לו הייתה אשת איש למופת, ילדים, נכדים ונינים. לאה בן ארי ז"ל, ניצולת שואה ויוצאת מחנות המוות בהם איבדה בני משפחה קרובים, בנתה חיים חדשים עם ישראל ז"ל. בקיץ 1954 הגיעו לאה וישראל לניר עציון והיו בין ותיקי המשק ושותפים לבנייתו. על ימיה הראשונים בניר עציון ועבודתה בפעוטון כתבה לאה ב"בניר" כך: "... עבדתי לבד עם 12 ילדים בני שמונה חודשים עד שנה וחצי.... היה שמחה וששון. לא העזתי להתלונן כי הייתי חדשה והייתי עלולה לא להתקבל, על כן נשאתי בעוז בסבל הרב... אלה היו ימים יפים של נוסטלגיה וכשאני מביטה היום בתינוקות העבר הורים לילדים וממלאים תפקידים במשק, הלב גואה. היה כדאי!" לאה חריפת השכל וחדת הלשון הייתה מעורבת בכל המתרחש בניר עציון. דעתנית וחסרת מורא הביעה את דעותיה בגלוי וגילתה עניין אמיתי בכל אדם. ביתה תמיד היה פתוח ומי שהגיע אליו מצא בה בת שיחה מרתקת ואוהבת ספר היודעת לדבר ולקרוא בשפות רבות. כאשר הייתה מקריאה בטכסים הייתה קריאתה מדויקת ומוטעמת, אף שעברית לא הייתה שפת אמה. זכו לאה וישראל ז"ל לראות דור רביעי בניר עציון ושבת גדול של צאצאים בכל רחבי הארץ.

יהי זכרן של חנה הילף ולאה בן ארי ברוך!

שבת שלום,

נירה ופסי
מערכת "בניר"

banirezion@walla.com

חנה הילף ז"ל נפטרה כ"ו בניסן תשע"ב

יום השואה תשע"ב

הספד לחנה הילף ז"ל
הרב רונן לוביץ

אנו מלווים למנוחת עולמים את חברתנו חנה בעיצומו של יום הזיכרון לשואה ולגבורה. הוגה הדעות היהודי אמיל פקנהיים כתב בספריו על משמעות השואה, שאחרי שבאירוע ההיסטורי החד-פעמי של מעמד הר סיני קיבל עם ישראל תרי"ג, 613 מצוות, באירוע ההיסטורי החד-פעמי של השואה קיבל עם ישראל את המצווה ה-614. המצווה התרי"ד היא: להמשיך את הקיום היהודי. לא לאפשר להיטלר לנחול ניצחון לאחר מותו, אלא להיות שותף לבניית היהדות. ולמניעת הכחדתה.

חברתנו חנה היתה סמל למי שקיימה את הצו הזה במלואו. חנה ניצלה מן התופת הנאצית הודות לכך שאביה זיחה בעוד מועד את הסכנה הגדולה, ונסע לברזיל כדי לבדוק את האפשרות לעקור לשם עם משפחתו. כאשר שמע על כך שהנאצים עומדים לפתוח במלחמת העולם, שלח כסף למשפחה, וחנה עם אימה ואחותה הצליחו לרכוש כרטיסים, ולעלות על הרכבת האחרונה שעזבה את אדמה פולין לפני הפלישה והכיבוש של הגרמנים.

בריו-דה-ז'נרו שבברזיל הכירה חנה את חברנו היקר חיים, והם בנו את ביתם על אדני מסורת ישראל. המשכת היהדות, אותנו צו קיומי של דורנו, היה נר לרגליה של חנה. היא הבינה שהמשכיות זו תהיה קשה להשגה בארצות הגולה. למרות שחיים הסתדר בעבודה בברזיל, והמשפחה יכלה לחיות שם חיי מנוחה ושלווה, התעקשה חנה לעלות לארץ ישראל. הדבר החשוב ביותר מבחינתה היה מתן חינוך יהודי לילדים. חנה חברתנו הלכה בדרכה של חנה הנביאה, שכל כמיהתה היתה לגדל ולחנך בן שיעבוד את ה'. הערך של עבודת ה' וחינוך לתורה ומצוות הנחה אותה כל ימיה.

בעיצומו של יום קשה זה, יום הזיכרון לשואה ולגבורה, עולים מטבע הדברים הרתורים ותהיות קשות על משמעותם של ייסורים, על המוות הבלתי מוסבר ועל טיבם של בני אדם שעלולים להגיע לשפל המדרגה של רשעות ואכזריות.

רבי שמעון בן יוחאי מלמד אותנו בגמרא: שלש מתנות טובות נתן הקדוש ברוך הוא לישראל, וכולן לא נתנו אלא על - ידי יסורין. אלו הן: תורה וארץ ישראל והעולם הבא. איננו מבינים מדוע היה צריך הדבר להתרחש כך, אולם ראינו בתקופה זו את הקשר בין ייסורים הגיהנום לבין ארץ ישראל. ראינו כיצד הייסורים הנוראים שעבר עם ישראל הביאו לחיזוק הבניין הלאומי בארץ ישראל אחרי אלפיים שנות גלות.

גם חנה וחיים ידעו באופן אישי את ייסורי ההתיישבות בארץ ישראל. לא קלה היתה דרכם, עת הגיעו תחילה לקיבוץ עין כרמל, וגילו לתדהמתם שבשבת יוצאים בו לעבודה בשדה, וקול תפילה אינו נשמע. המעבר לניר עציון אף הוא לא היה קל, אולם ברוך ה', חנה וחיים הקימו פה את ביתם.

כאן בניר עציון הכרנו את חנה כמי שסימן ההיכר שלה הוא החינוך שהיה תמיד נסוך על פניה. דרכה היתה להסתכל על כל אדם ועל כל דבר מתוך עין טובה, מתוך ראיית הטוב שבו, ולקבל כל אדם בסבר פנים יפות ובפנים מאירות. גם בעת שעבדה במכבסה או בקונדיטוריה ובכל עבודה קשה היתה לבבית ונעימה בדיבורה אל כל אדם.

אומרים לפעמים על אנשים את הביטוי: "הוא לא מסוגל לפגוע בזבוב". דומני שחנה היתה סמל לאדם כזה. אישה שרוצה רק להיות טובה ונעימה כלפי האחר, ובשום אופן ובשום צורה לא תפגע בשום אדם.

על המסירות של חנה בעבודת ה' יכולים היינו ללמוד גם מתוך היכרותנו עם בעלה, חיים חברנו. כאשר המלאכים הגיעו לבקר אצל אברהם אבינו הם שאלו אותו: "איה שרה אשתך?" מה פשר שאלתם זו? מדוע הם מתעניינים היכן נמצאת אשתו? התשובה היא שכאשר הם ראו זקן בן קרוב ל-100 שנה, רץ אליהם ביום השלישי למילה כחום היום וכל כך דואג להם לאירוח, הם הבינו שיש מישהי שנותנת לו את הכוחות לכך. לכן שאלו אותו: איה האישה שעומדת מאחוריך שבזכותה אתה מסוגל להתנהג כך.

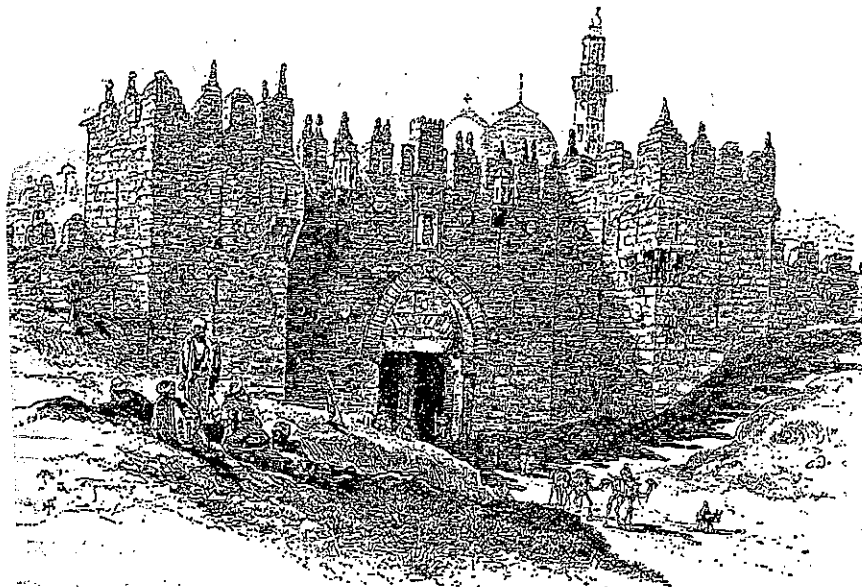
אנחנו הרואים כל השנים את המסירות העצומה של חיים לחיי תורה ועבודה, לתפילה ולמצוות, מעמודי התווך של מנייני התפילה במשק, שמשכים ומעריב לבית הכנסת ולבית המדרש, יודעים אנו שחנה שהיתה לצידי כל השנים הללו היתה מקור חשוב לכוח הגדול הזה. היא היתה לסעד גדול על אף חוליה בדאגה לגשמיות וכך גם לרוחניות. בחיי הזוגיות המופלאה של חנה וחיים הם תמכו זה בזה ונתנו כוחות ואנרגיות זה לזה. אנו סמוכים ובטוחים שחיי היחד האלה הטעינו את חיים חברנו בכוחות שאיתם יוכל להמשיך עוד שנים רבות.

ייסורים מסוג אחר ליוו את חנה בתקופת חייה האחרונה. בעיות הבריאות וקשיי התפקוד הביאו לכך שבשנים האחרונות סבלה חנה מאוד, נזקקה לעזרה יום-יומית, שנתה נדדה בלילות והיתה נכנסת ויוצאת תדיר לבתי החולים. לדברי רשב"י, כאמור, גם העולם הבא נקנה בייסורים.

חז"ל לימדונו שייסורים ממרקים עוונותיו של אדם. והקב"ה מייסר את הצדיקים בעוה"ז על מנת לשלם להם את שכרם בעוה"ב. אחרי הזינוך הגדול שהזכרה חנה בייסוריה – מובטחים אנו שדרכה סלולה בעולם הבא.

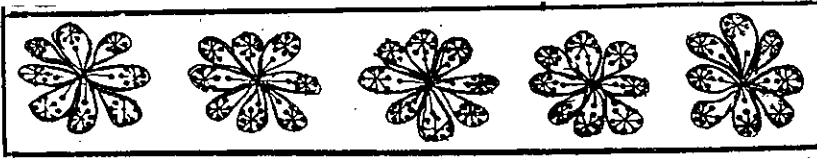
ביום השואה הזה, יחד עם האבל הכבד על הריגתם האכזרית של ששה מיליון מבני עמנו, אנו מעלים על נס את מי ששרדו, ואת העובדה שעם ישראל חי וקיים. ביום השואה הזה אנו במלווים בעצב את חנה חברתנו, אבל אנו יודעים שחנה וחיים יבדל"א הם סמל למי שניצחו את הנאציזם והצליחו למרות הכל לשרוד. זכית חנה להעמיד לתרום לבניין ארצנו, זכית להעמיד דור ישרים מבורך, בת ובן מסורים, נכדים ונינים יקרים, זכית לקיים בצורה השלמה והמלאה את הצו היהודי הקיומי: להמשיך את היהדות והחיים היהודיים במיטבם.

תנצב"ה

"שער שכם" (נקרא גם "שער העמודים" או "שער דמשק") — הכניסה לירושלים משכם ומצפון. (חיתוך עץ, אמצע מאה י"ט)

הספד

הבת אסתר פרנקו – בלוויה

היום יום השואה. בזמן שעם ישראל מתייחד עם זכר קדושי השואה, מעמיד הקב"ה את אבא בניסיון נוסף ולקח את אשתו אהובתו שליוותה אותו במשך כ-63 שנים. אמא אמנם לא חוותה את אימי השואה, אך אפשר לקרוא לה ניצולת שואה, כי ניצלה מן התופת באירופה עם הגירתם לברזיל לפני המלחמה. זהו דור שנגזר עליו סבל רב ובכדי שאני ואפרים נגדל כילדים נורמליים, אמא מנעה מאבא לספר על השואה. הסיפורים בבית עלו רק בשנים האחרונות ואז היא הצטערה ואמרה שלא ידעה עד כמה זה חשוב לניצול (לאבא) לדבר על זה. המשפחה וחינוך הילדים עמדו אצלה מעל לכל. זה לא הזמן והמקום לספר את תולדות חייה, אבל שלוש תמונות העומדות לנגד עיניי, יכולות לשפוך אור על דמותה.

תמונה ראשונה:

אני ילדה קטנה בברזיל, פחות מגיל 10, משחקת עם בת השכנים הגויים מול הדלת שלנו. כעבור זמן קצר אמא קראה לי להיכנס הביתה. כשכעסתי על כך שעוד לא הספקנו לשחק, היא אמרה: "היום זה מול הדלת שלנו ומחר מול הדלת שלהם. מהדלת נכנסים הביתה ובמקום שיש שישקסעו יש גם שייגעץ". וכך מנעה מבעוד יום ממכת ההתבוללות לעבור את סף דלתנו. אבל בטוח יותר היה לעלות לארץ ישראל.

תמונה שנייה:

בערך בגיל 11-12 הזדמנו אני ואמא באחת השבתות לאזור שהיה בו מעין שוק של טקסטיל והלבשה. שוק ססגוני, בגדים תלויים על קולבים בגובה רב ומתנופפים ברוח. המראה הצבעוני משך את עיניי וביקשתי מאמא להיכנס לשוק, אבל היא אמרה: " היום שבת ובשבת לא הולכים לשוק".

הדברים נאמרו באופן נחרץ וללא ויכוחים וחזרנו הביתה – אני ואמא מול כל הרעש וההמולה מסביב.

כעבור שנים רבות, בהיותי בעצמי אמא לילדים, טיילנו באחת השבתות בקרבת היס בקריית ים. אני ואליעזר עם חברים וילדינו. כולנו לבושים בבגדי שבת וסביבנו יהודים נוהרים אל היס וממנו. ירון בני, שהיה אז ילד קטן, שאל מדוע הם הולכים לים ואנחנו לא. אמרתי לו: "כי היום שבת ובשבת לא הולכים לים".

ובתמימות של ילד קטן הוא אמר: "איזה כיף להם שהם לא דתיים".

לרגע החסיר ליבי פעימה ובמקום הדגל המתנופף מעל סוכת המציל, ראיתי את הבגדים הצבעוניים שהתנופפו ברוח בשוק הססגוני בברזיל ותהיתי אם אצליח גם אני, כמו אמא, ליצור את החיץ בין "אנחנו" ו"הם" - בבחינת שמירת השבת.

זכיתי בסייעתא דשמיא והזרעים שאמא זרעה הצמיחו שורשים עמוקים והניבו פירות. גם אני הצלחתי, ב"ה.

תמונה שלישית:

סיפור שאמא חזרה וסיפרה לי פעמים רבות.

כשסבא שלי עבר ניתוח בברזיל והיה במצב קשה, היא ישבה לידו כל היום. בזמן שלא היינו, אני ואפרים, במסגרות חינוכיות, היא לקחה אותנו איתה לבית החולים עד שכן דודה גער בה ואמר שבית חולים איננו מקום בילוי בשביל ילדים והיא צריכה להקדיש יותר תשומת לב לילדים שלה. על כך היא ענתה לו: "את הילדים שלי יהיה לי כל החיים אבל אבא שלי, אני לא יודעת לכמה זמן".

היא סיפרה את הסיפור הזה שוב ושוב, אולי כדי להכין אותי לבאות. המסר נקלט היטב והיום אני מוצאת את עצמי מוותרת פעמים רבות על בילוי במחיצת הילדים והנכדים שלי המקסימים, כדי להקדיש זמן להורים.

בסופו של דבר היא זכתה (או אולי אני זכית) לעמוד לידה ברגעיה האחרונים ולעמוד לצידה עד הנשימות האחרונות.

המסרים החינוכיים שלה היו ללא עוררין.

המשפט הבנאלי שנוהגים בני ובנות מצווה לומר: "ותודה להוריי היקרים שהביאונו עד הלום", אני רוצה לומר עכשיו לאמא היקרה:

Mamãe (אמא בשפתנו), תודה לך שהביאתנו עד הלום". אנחנו נמשיך לדאוג גם לאבא.

יהי זכרך ברוך!

לחיים הילף

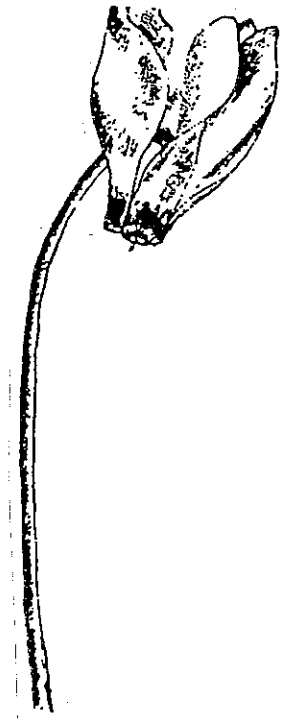
**לאסתר פרנקו לאפריים הילף
ובני משפחותיכם**

אתכם באבלכם הכבד על

יקירתכם – חברתנו

חנה הילף ז"ל

עם שאר אבלי ציון וירושלים תנוחמו

הספד לסבתא חנה

הנכד איתן פרנקו

אע"פ שבניסן אין מספידים, אך אין להתעלם ממה שאומרת הגמרא שכל המוריד דמעות על אדם כשר, הקב"ה סופרן ומניחן בבית גנזיו (שבת קה:), ואם אסור לבכות בחודש ניסן, הרי ש"במסתרים תבכה נפשי" (ירמיהו יג יז), והקב"ה יאסוף את הדמעות החרישיות לבית גנזיו:

את הבן התם של ההגדה, רגילים להחשיב כבן הלא מוצלח, שהרי הוא לא מבין, ומה הוא כבר יודע... אך בדור שלנו, בו כל דבר צריך לחקור, לשאול לבדוק ולהבין, מי שייאמר עליו שהוא עובד ה' בתמימות, ללא שאלות וללא בדיקות, זו דווקא מעלה גדולה מאד.

סבתא היתה עובדת ה' בתמימות גדולה. וכמו שנאמר על חנה אם שמואל, שרק "שפתיה נעות וקולה לא יישמע" ובתוך תוכה היתה "אשה קשת רוח", כך סבתא חנה, היתה בתוך תוכה בעלת אמונה גדולה מאד, ללא שאלות וללא חקירות, והכל באופן שלא נראה לרבים, ללא פרסומות וללא צעקות, "רק שפתיה נעות וקולה לא יישמע".

אני רוצה להזכיר 2 סיפורים המראים איך סבתא היתה בעלת אמונה גדולה ופנימית:

כמו אדם המחזיק כוס, והאחד רואה את חצי הכוס המלאה, השני רואה את חצי הכוס הריקה, השלישי מתמקד בעיטורים שעל הכוס, והרביעי מתעניין דווקא במגש עליו הונחה הכוס, כך אני רוצה לספר בקצרה מה אני ראיתי ואיך אני ראיתי זאת מנקודת המבט שלי:

הסיפור הראשון קשור לחג סכות: בכל השנים היינו מגיעים לחג סכות לניר עציון. בערב החג היה מתעורר וויכוח היכן צריך להדליק את נרות החג (משנ"ב רסג סקימת). זכורות לי לפחות פעמיים ויכוח מעין זה, שבו האחד טען שצריך להדליק בסוכה, השני טען שהוא זוכר שהדלקנו בשנה שעברה בבית, והשלישי ניסה לחפש בספר שנדמה לו שצריך להדליק בסוכה ומישהו מהגברים יעביר את הנרות לבית. מי שהכריע בסופו של דבר היה סבתא. היא לא אמרה איפה כתוב מה שהיא אומרת, אלא אמרה בפשטות, שכך ראתה אצל סבתא בתיה.

האמונה התמימה שכך ראתה בבית אביה, והכח החזק שנתנה למסורת בית אבא, היה כ"כ חזק ופשוט, שהיום כ"כ חסר לנו בדורנו.

הסיפור השני, קשור לדבר אחר לגמרי: יש המקפידים לנשק את המזוזה בכניסתם לבית, יש שאינם מקפידים, ויש המשתדלים להקפיד. כמו"כ, יש המקפידים לומר ק"ש שעל המיטה, יש שאינם מקפידים, ויש המשתדלים להקפיד.

לסבתא היה מנהג, שתמונתו עדיין חרוטה אצלי: בלילה, בכניסתה לחדר השינה, היא נותנת נשיקה למזוזה. המנהג הזה לא כתוב בשום מקום, ואף אחד לא מדבר עליו. אך מעשה כזה, שנעשה בחדרי חדרים ואף אחד כמעט לא רואה ואע"פ שלא כתוב בשום מקום, מעיד כאלף עדים על אמונה גדולה וחזקה. מעשה קטן כ"כ, אך בעל משמעות גדולה כ"כ.

היום מציינים במדינה את יום השואה. לסבא לא היה יום שואה אחד. אצלו, כל יום היה בבחינת "שאל אביך ויגדך" ו"זכור את אשר עשה לך עמלק". בכל הזדמנות סבא מוצא מה לספר על השואה, כיוון שכל משפחתו אבדה בשואה הארורה. היום לצערנו, סבא איבד גם את אשתו – סבתנו אחרי ייסורים.

אנחנו מתפללים, שכעת ממרומים את תמליצי טוב בעד סבא ובעד המשפחה הנפלאה שבנית יחד איתו, ותהיי מליצת יושר עבורנו.

ת.נ.צ.ב.ה

מיכל בילואר בת 7, הניחה של חנה הילף ז"ל, כתבה ביום הלוויה

סבי היה השאה
 היה לו את מן הדוד הצהוב בפדיו
 ויש לו צדין את המספרים
 שהנאצים והאנטיס כתבו על
 היהודים

סבתי נפטרה אתמול
 הצהריים, ולכן אני לא אצא בהפסקות
 לשחק עם חברי וחברתי ומט
 אני לא אשתתף בשיעור ספורט
 אני אהיה עצובה כל היום כי היום ההלוויה
 של סבתי נפטרה כל היום כי היום ההלוויה
 הצהריים אני עם קצת אכזה כי סבתי
 נפטרה היום שלישי הצהריים היתה
 שפתיחה ביום שלישי אהיה ביום
 סבתי הצהריים היתה
 טובה וחמה!!! הכל יגבר על סבתי
 רחמי עליי!!!!!!

סבי היה השאה
 היה לו את מן הדוד הצהוב בפדיו
 ויש לו צדין את המספרים
 שהנאצים והאנטיס כתבו על
 היהודים

סבתי נפטרה אתמול
 הצהריים, ולכן אני לא אצא בהפסקות
 לשחק עם חברי וחברתי ומט
 אני לא אשתתף בשיעור ספורט
 אני אהיה עצובה כל היום כי היום ההלוויה
 של סבתי נפטרה היום שלישי
 הצהריים אני עם קצת אכזה כי סבתי
 נפטרה היום שלישי הצהריים היתה
 טובה וחמה!!!!!! הכל מדובר על סבתא
 רחמי עליי!!!!!!

לכל חברי משק ניר עציון,

ובראשם, לאנשים היקרים שליוו אותנו מקרוב בתקופה האחרונה:
 לד"ר קובי, על הטיפול הרפואי המסור מידי יום ולילה לאורך תקופה

ארוכה,

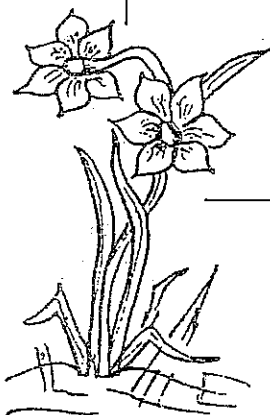
לרב, על הליווי, התמיכה,

לחברי הוועדות השונות, על העזרה הגדולה בזמן השבעה, ובמשך

תקופה ארוכה בה אמא הייתה לחולה

ולכל החברים שבאו השתתפו ותמכו

תודה מעומק הלב!

לאה בן ארי ז"ל נפטרה י' באייר תשע"ב

הספד - הרב רונן לוביץ

אנו נפרדים היום מחברה וותיקה ורבת זכויות שכמה מפסוקי "אשת חייל" מיטיבים לתאר את אישיותה ופעלה. לאה נולדה וגדלה בטרנסילבניה. בהיותה בגיל 14 נלקחה לאושוויץ. בזכות תושייתה וחריצותה הצליחה להינצל. שוב ושוב לקחו אותה אל התור למשרפות, ובכל פעם עלה בידה לחמוק מהמוות, זאת גם תודות לגיטתה מימי, אימו של שלמה ארצי, שעזרה לה לצאת ממצבים קשים. לאה הצליחה לשכנע שהיא מבוגרת מכפי שהיתה, וכך עלה בידיה לעבור למחנות עבודה, ולהישאר בחיים.

בתום המלחמה בה איבדה את הוריה, הצטרפה לאוניית המעפילים "כנסת ישראל", אוניה שעברה תלאות קשות, וכהגיעה לחופי הארץ גורשה לקפריסין. שם הצטרפה לאה לנוער של "עליית הנוער", ויחד איתם הגיעה בחזרה לארץ ישראל.

בארץ הצטרפה לאה לקיבוץ יבנה, שם הכירה את בעלה ישראל, שם גם נולד חברנו ראובן. כעבור שנים אחדות העדיפו לאה וישראל לעבור לניר עציון, על אף שהמשק היה עדיין בשנותיו הראשונות, נתון בקשיים ובתנאי חיים לא קלים. כמו לאה אמנו שידעה קשיים רבים בראשית דרכה, אולם לבסוף שרדה והמשיכה לאורך ימים ושנים (בניגוד לאחותה רחל), כך גם לאה שלנו.

לאה היתה אִשְׁת חַיִל, ובלטה בחריצותה הן בעבודתה במשק בפעוטון, במחסן ועוד, והן כעקרת הבית. הדאגה למשפחה היתה תמיד בראש מעייניה. היתה משכימה קום כל השנים לעמול, להשקיע ולתת מכוחותיה בלי הגבלה, לילדיה, כשהיא עושה מאמצים מיוחדים כדי שהם יקבלו את הדרוש להם ולא יחוו מחסור ומצוקה כפי שידעה היא על בשרה. ראוי לומר עליה את דבריו של מחבר 'משלי': "וַתִּקֶּם בְּעוֹד לַיְלָה וַתִּתֵּן טָרֶף לַבַּיִתָּהּ וְחֶק לַנְּעִרְתֶּיהָ. צוֹפֵי־הַלֵּיכוֹת בַּיִתָּהּ וְלֶחֶם עֲצָלוֹת לֹא תֹאכַל. קִמּוּ בְנֵיהָ וַיֵּאֲשְׁרוּהָ בְּעֵלָה וַיְהַלְלֶיהָ".

לאה אהבה וידעה לעסוק במלאכות יד שונות ובסריגה לילדים ולנכדים השקיעה כישרון עצום כמו גם אהבה גדולה: "דַּרְשָׁה צָמֵר וּפְשָׁתִים וַתַּעַשׂ בְּחָפְזָה כְּפִיָּה. תִּגְרָה בְּעוֹז מִתְנִיָּה וַתֵּאֱמָץ זֶרַע עוֹתִיָּה".

לאה אהבה אנשים והרגישה קשר חזק ועמוק לכל אחד מבני משפחתה לחברים בניר עציון ולמכריה בכל מקום. היא הרבתה להתעניין במצבו של כל אחד, והתמצאה תמיד בקורותיו ובבעיותיו של כל מי שהכירה. כששוחחתי איתה הייתי נדהם תמיד מרמת ההתמצאות שלה ומזיכרונה המופלא לגבי כל החברים במשק וכל קרובה.

גם בשנים האחרונות, כאשר תקפה עליה מחלתה, וכאשר מצב רוחה כבר לא היה כבעבר מאז פטירתו של ישראל בעלה, אהבה לאה לשוחח עם כל אחד, והיתה מקבלת כל אדם בסבר פנים יפות ובחיוך.

אנו נמצאים עכשיו בסדרת הפרשות: "אחרי-מות - קדושים - אמור". בעקבות משפט אחד ששמענו ממך לאה, אני רוצה להציע פירוש חדש לרצף הזה של שמות הפרשות. אחרי מותם של קדושים, עלול האדם ליפול לתהומות הייאוש, להתקבע במחשבות על האובדן והטרגדיות ולהיות חסר יכולת להמשיך ולבנות חיים חדשים. שמות הפרשות אומרים לנו: אחרי מות קדושים אָמַר אֵל הַכֹּהֲנִים לְנֶפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמּוּיוֹ... לֹא יִקְרָחָה יִקְרָחוּ קִרְחָה בְּרֹאשׁם וּפְאֵת זָקֵנָם לֹא יִגְלָחוּ וּבְבִשְׂרָם לֹא יִשְׂרְטוּ שְׂרָטָת" (ויקרא כא).

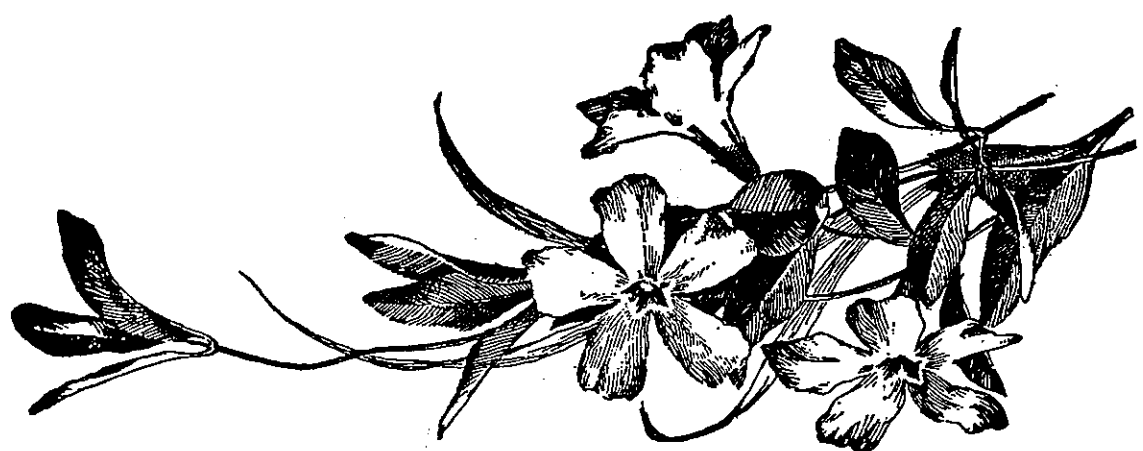
דינים אלה שנאמרו כאן לכהנים מופיעים בספר דברים לגבי כל ישראל, והם באים להגביל את האבל, כדי שהאדם יוכל להמשיך בחיים של בניה ועשיה. ואכן פרשת אמור שמתחילה בענייני אבלות עוברת לענייני שמחה של החגים והמועדים, על מנת להמחיש לנו שעלינו לדעת להמשיך אחרי שכול ואובדן ואחרי צרה וצוקה, לקוות תמיד לימים טובים ולפעול למען הגעתם.

אחרי חתונה של אחד הנכדים שמעה אשתי את לאה אומרת את המשפט: "זהו הניצחון שלי על הנאצים". ואכן בכך קיימת את הציווי הקיומי החשוב כל כך לעם היהודי: להמשיך ולבנות חרף האובדן הנורא.

בתקופה זו אנו מתייחדים עם זכרם של הרוגי ישראל במרד בר-כוכבא, במסעי הצלב, בשואה ובמערכות ישראל. את, לאה, הקמת משפחה לתפארת ובכך הגשמת את מפעל הבניה של עם ישראל לאחר החורבן הנורא.

ראוי לחתום בדברי משורר 'אשת חייל': "תָּנוּ לָהּ מִפְרֵי יְדִיהָ וַיְהִלְלוּהָ בְּשַׁעְרֵיהֶם מַעֲשֵׂיהָ". מעשיך הטובים ילכו לפניך, ותהי מליצת יושר על ילדיך, נכדיך וכל משפחתך, ותהי נשמתך צרורה בצרור החיים.

תנצב"ה

הספד - הבת חגית

אמא יקרה שלנו:

קשה לנו לעכל שרק אתמול בערב היית ערה, עקבת אחרינו במבט והנהנת בראשך כאשר שאלנו שאלות. הראית לנו שאת בעניינים וקיבלת בשמחה ובהתרגשות את הנכדים שעלו לרגל לביה"ח להיפרד ממך.

והנה היום אנחנו עסוקים בזיכרונות, בהתמודדות עם הריק שניפער בחיינו. חשוב לנו שתדעי אמא, שגם בחייך היית לנו מקור לשאוב ממנו כח ושמחת חיים. כי אם יש משהו שמאפיין אותך הוא כח החיים העוצמתי שלך, שהתגבר על כאבים בלב ובגוף, ופינה מקום למשפחה, לחברים והחברות הרבים ולאנשים לא מוכרים שהזדמנו לחייך ומצאו אצלך אוזן קשבת וארוחה חמה.

כילדה צעירה, בת זקונים לחסידי ויז'ניץ ולארבעה אחים גדולים, הצלחת לשרוד את אימי השואה בכח התעוזה שלך, לקום ולברוח שוב ושוב מהגורל שהועיד לך הצורה. אלוקים היה לציידך וניצלת, אך את הורייך ואחיך איבדת.

אל עליית הנוער בקפריסין הצטרפת שוב בכח ההחלטה שלך, וכך, בת 16 התחלת את הפרק השני בחייך כישראלית. בקבוצת יבנה התחלת את חייך החדשים, עבדת קשה וניסית עם שאר חברי הגרעין לבנות חיים חדשים מתוך חורבות חייכם. ושם פגשת את אבא ז"ל והקמתם משפחה. אך את רצית להיות אמא לילדייך וכך הגעת לניר עציון והשתלבתם בחיי המשק. המשפחה הייתה מרכז חייך. השקעת בנו המון בהכנת עוגות טעימות, אוכל טעים טעים, תפרת בגדים ותחפושות מקוריות, לימדת אותנו אהבת ספרים מהי.

היית ממש תולעת ספרים וידעת לסרוג עם 5 מסרגות מפות ומפיות מדהימות. תמיד מעודכנת במתרחש בסביבה המורחבת, דאגת לכל חבר, בדקת מה שלומם. אפילו השבוע ביקשת שוב ושוב לדעת מה שלום חברה שלא יידענו אותך על פטירתה בשל מצבך.

הנכדים והנינים שהצטרפו זה אחר זה למשפחה גרמו לך נחת רבה, ועידן הנין הראשון שיחגוג עוד מעט בר מצווה, אהבו את הסיפורים שלך למרות שעסקו בתכנים קשים - נמסרו בקלילות ובהומור.

סבתא מצחיקה, הם אמרו. בשנים האחרונות סבלת מאוד. תפקידך הצטמצם אך לא רוחך. צלולה ושנונה, מתעניינת וצוחקת. לא נתת לנו להרגיש את עומק הסבל. את והמטפלת ווליה הייתן מפטפות ברומנית, צוחקות המון ועושות מסיבות פיז'מה - כמו אם ובת. שלשום הרופאה שאלה אותך 'איך את מרגישה?' ומתחת למסיכת החמצן לחשת 'סביר'. זה בשבילנו אומר הכל.

אמא שלנו, קשה מאוד להיפרד אך את הלכת בשלוה, בהשלמה, לאחר שנפרדת מכולנו בניגון ושיר.

כל כך מתאים לך, עכשיו תורך לנוח וללמד זכות על משפחתנו ועל עם ישראל לפני היושב במרומים.

את עולה עכשיו למעלה ביחד עם סבא אשר גור ארי'ה, אבא של אלי, שניפטר שעה אחרייך ולנו ההלם כפול.

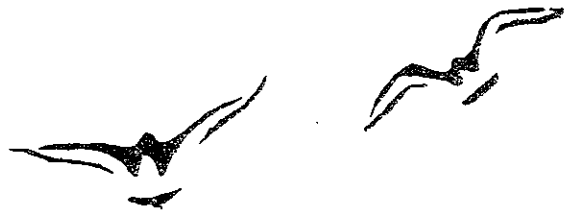
ביחד תפילתכם תהיה חזקה ועוצמתית יותר.

אמאל'ה, אנחנו מבקשים ממך סליחה ומחילה שמא הכאבנו שמא פגענו ואולי לא עשינו מספיק עבורך.

תנוחי בשלום על משכבך, אנחנו אוהבים אותך מאוד מאוד מאוד.

ראובן, זיוה וחגית

דברי הנכד יובל

סבתא

בניגוד למנהגי האבלות המקובלים – אני דווקא התגנדרתי להלוויה. הלכתי לספר, התגלחתי ושמתי הרבה אפטר-שייב, כמו שאת אוהבת. תמיד היית כאן בשבילנו, בערבי שבת אחרי התפילה, יושבת על הכיסא שלך מוכנה ומזומנה לספר סיפורים. לא משנה מה עברנו באותו שבוע או מהיכן באנו –מהצבא, מסין, מאילת- תמיד חיכה לנו איזה סיפור אושוויץ טוב שהכניס את הצרות שלנו לפרופורציה הנכונה. אני יודע עד כמה היה חשוב לך שנדע ונזכור מה שהיה, שנבין למה אנחנו כאן ועד כמה חשוב שנישאר. נתגעגע אלייך סבתא, אל הלבבות שהיית עושה כשהיינו קטנים, לסיפורים, לישירות והדעתנות שלך, להומור הציני, ובכלל – אלייך. אני אסיר תודה שבשנים האחרונות שלך היית אהובה ומטופלת ושמצאת חברה אמיתית בשלבים האחרונים שלך דרכך. ספסיבה בלשוי – ווליה. בימים האחרונים בבית החולים כל מה שרצית זה הביתה. אז הנה את בבית בניר עציון, בין הזיתים. תנוחי בשלום, ואם אפשר-תמסרי ד"ש חם לסבא.

חברי ניר עציון היקרים

שבוע שלם בלינו במחיצתכם. אמנם הנסיבות עצובות אבל הספורים והזיכרונות שהעלינו יחדיו היו טובים, יפים ומצחיקים. 29 שנים עברו מאז עזבתי את המשק. יותר מתקופת חיי בו אבל תמיד ניר עציון נשארה הבית. בכל נסיעה צפונה, כשמתחילים לעבור את פורדיס מתחילים הריחות והזיכרונות לעלות ולצוף. אין כמו להיות ילד במשק. חיים טובים ומתוקים. אנו עוד לא היינו בתקופת המחשב והפלאפונים ובימינו הרבה מחוץ לבית עם החברה ותמיד מצאנו מה לעשות. אני לא זוכרת ששעמם. זו הייתה גם תקופה טובה לספרים. מאוד אהבתי לקרוא, אהבתי ללכת לספריה ולהחליף. כיום, כשאני מטיילת עם ילדי במשק אני לא יכולה לא לספר להם: פה היה מחנה(במילעיל) וגם פה וכאן היה המועדון, וכאן הגן ואפילו הצריף שגרנו לאחר החתונה עדיין עומד על תילו. זיכרונות מקבוצת "צבר", מהמחנונים, הקייטנות וממחנות בני עקיבא, מקומות העבודה בקיץ, היום הכל זכור לטובה. חשתי התרגשות רבה השבוע כשכל וותיקי המשק ובניו באו מקרוב ומרחוק לנחם. הספורים מוכרים ברובם וחלקם חדשים היו. ידעתי שאמא היתה אהובה אבל לא ידעתי עד כמה. תודה על העזרה, התמיכה, הארגון המופתי, על הפינוקים הרבים שהרעפתם עלינו. בתקוה שנפגש רק בשמחות

חגית כרמל(בן ארי)

מיכל שמעוני – נכדה

סבתא יקרה
מה נעשה בלי סבתא לאה? אהרון שאל אתמול, שאלה תיאורטית, שעות ספורות לפני שהלכת.

לא יודעת. זו מחשבה שתמיד היה נוח לדחוק הצידה.
אבל את לא הטיפוס שדוחק הצידה. את מאז ומתמיד, הטיפוס המפוקח, מסתכלת לחיים בעיניים, בלבן של העיניים,
ובלי גינונים מיותרים, אומרת את שיש להגיד, מספרת את מה שצריך לספר, אחרת איך נדע?

"טוב שאמא שלך רושמת", ו"תכתבו את זה עליי בספר אחרי שאני אמות..."
סבתא, לא רצית שנראה אותך בבית – חולים. שנזכור אותך יפה.
תמיד אמרתי לך כמה טוב את נראית. כמה יפה בחתונה של מירב, (בחיי שרק את זוכרת שזאת אותה שמלה מהחתונה של דורון).. וכמה יפה סתם בחלוק הצבעוני שחגית קנתה לך.

רציתי להגיד לך, אבל לא יצא לי, שאת תמיד, תמיד נראית יפה בעיניי. נערה יפהיפיה לוחמת, עם מבט מתריס, וגם רגיש, בעיניים הכחולות.
לילי, בת הזקונים, שראתה יפה יפה איזו גיסה עוזרת בבית, ואיזו מפונקת..
לילי שנלחמה בנאצים, ובבריטים, ובקבוץ, ובזיהה שתאכל, וברופאים, ועוד ועוד...
אז אל תדאגי, יפה היית, יפה ואמיצה ואוהבת. וככה נזכור אותך.

סבתא, סליחה שהקשבתי, אך לא השחלתי מספיק שאלות.
תודה שחिकית לנו, שנבוא להיפרד. גם אנחנו התרגשנו לראות אותך, פוקחת עיניים, וברור היה לי שהיית מפוקחת כתמיד, עד הרגע האחרון.
דעי שדמותך טבועה בנו, בכל אחד במשפחה.
ואנחנו אוהבים אותך, מאוד מאוד...

לראובן בן ארי
לזיוה שמעוני ולחגית כרמל
ולבני משפחותיכם
איתכם באבלכם הכבד על מות

יקירתכם - חברתנו

לאה בן ארי ז"ל

עם שאר אבלי ציון וירושלים תנוחמו.

"מִיָּם עֲמָקִים דְּבָרֵי פִי-אִישׁ

נחל נביע מקור חכמה" (משלי ח' ד)

רחל לוין ז"ל (בקימת)

מנהלת הספרייה האזורית מתנ"ס בנימין (תשמ"ז - תשע"א)

אשת ספר ורוח, יושר וצניעות דרכיה,
בתבונה ודעת מעשיה

טקס גילוי לוח ההנצחה לרחלי (רחל לוין ז"ל) בספרייה האזורית מתנ"ס בנימין

ניסן תשע"ב

שלום לכולם,

מרגשת מאוד בעבורי ההתכנסות של כולנו כאן לזכרה של רחלי - משפחה יקרה, חברים ועמיתים לעבודה.

מספרים על תחילתו של רבי עקיבא שהייתה במעשה שראָה, מעשה עליו מסופר ב'אבות דרבי נתן':

יום אחד ראה עקיבא אבן שהיה בה שקע עגול וסימטרי. הוא התבונן ותמחה: מה יכול היה לגרום לצורה מדוייקת של העיגול, שלא נעשה בידי אדם?

טיפה שזלגה על מצחו סיפקה את התשובה: מעל לאבן היה טפטוף קצוב ואיטי של מים. האבן היא מוצקה וקשה והמים הם רכים, אך באמצעות הטפטוף המתמיד על האבן, טיפה טיפה, מיום ליום, מחודש לחודש הצליחו המים הרכים לשחוק את האבן הקשה. כמו שכתוב בפסוק באיוב (יד/19): "אבנים שחקו מים". מכך הסיק רבי עקיבא לגבי אפשרותו ללמוד תורה.

טפטוף קבוע, מנות קטנות וקצובות בהתמדה של יום יום, שבוע שבוע, שנה בשנה, שמובילות אל המטרה - כך הייתה גם דרכה של רחלי. בהשקעה, אט-אט, ולאורך שנים בהן הובילה להתפתחות והתקדמות של תחום הספריות בבנימין.

כשחשבנו כיצד לזכור את רחלי.. המקום, הספרייה כאן כולה חיה ונושמת 'רחלי', לא צריך להזכיר.. אך ניסינו לחשוב: מהו הזיכרון שמתאים לרחלי? מהו הדבר המתאים ביותר לזכור באמצעותו את רחלי? ונראה היה לנו שהמים הם המתאימים ביותר.

המים שיש בהם חיות וזרימה קדימה,

המים שנמשלה להם התורה, שהייתה רחלי אשת ספר ורוח,

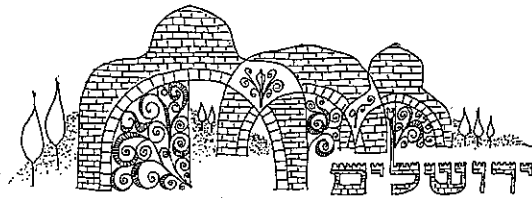
המים שמסמלים את החכמה והתבונה בהן הדריכה רחלי את כולנו, כפי שנאמר במשלי (יח/4) בפסוק שבחרנו לשלט הזיכרון: "מִיָּם עֲמָקִים דְּבָרֵי פִי-אִישׁ, נחל נביע מקור חכמה".

אני מבקשת בהזדמנות זו גם להודות לניצי ממחלקת תרבות שמשכה והובילה את הכנת פינת הזיכרון במיוחד כאשר לי היה קשה להפוך לממשי ומוחשי את האין..

השארת לנו דרך רחלי, נמשיך בה כמיטב יכולתנו.

רחל

הנצחת אנשים ועיר הנצח

הרב רונן לוביץ

טבעו של האדם שהוא רוצה להנציח משהו מעצמו. לא מעט פעולות שאנשים מתאמצים לעשות מונעים מהרצון לשמר משהו מעצמיותם לנצח. מבחינה זו ספר 'במדבר', שנתחיל לקרוא בתפילת המנחה של שבת זו, הוא לכאורה ספר עצוב. הוא מתאר אנשים שנדדו במדבר לשווא, שכן לבסוף נגזרה עליהם הגזרה שלא להיכנס לארץ המובטחת, בעקבות חטא המרגלים. מכל השמות המוזכרים בפרשתנו, ומכל מאות האלפים שהתפקדו ונמנו בה, שרדו ונכנסו לארץ, מלבד שבט לוי, רק שניים, יהושע בן נון וכלב בן יפונה.

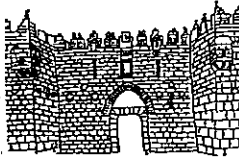
אנו קוראים בספר הזה על 'דור המדבר', אנשים חסרי עתיד, שנאלצים לכתת רגליהם בחולות המדבר ללא תוחלת, ורק בניהם יזכו להיכנס לארץ. כשאנו קוראים את השמות והמספרים קשה שלא להרהר בתוגה באותם המוני בני אדם שיצאו לדרך בהתלהבות ובעיניים בורקות, שהגיעו לשיאים אדירים של חוויה רוחנית בקריעת ים סוף ובמעמד הר סיני, והלכו לאורו של חזון ושל ציפיות גדולות, אך כשלו בהתקרבים אל סיפה של הארץ, וחולות המדבר כיסו אותם לעד.

לכאורה לא נותר מהם דבר. אולם במחשבה שנייה, אנו צאצאיהם של אותם אנשים. במבט לאחור, הם לא באמת מתו. החזון לשמו יצאו לדרך והאידיאה שנשאו איתם, התגשמו במהלך אלפי שנות היסטוריה, תוך שהם מתפתחים ומתגבשים כל העת. השאלה שמתעוררת כשאנו בוחנים את נושא ההנצחה היא מה באמת מנציח אדם? מהי הדרך הנכונה לדאוג להנצחה?

תשובה לכך אנו מוצאים בדברי חכמים במדרש: אמר רבן שמעון בן גמליאל: "אין עושין נפשות לצדיקים, דבריהם הן זיכרונם" (בראשית רבה (וילנא) פרשה פב). רבן שמעון בן גמליאל בא ללמדנו שהדרך הנכונה להנציח את הצדיק איננה באמצעות הקמת מצבות מפוארות ומונומנטים שונים. ממילא אלו לא ישרדו שנים רבות, והן ישמשו כהנצחה רק עבור מי שיראה אותם. לעומת זאת, ההנצחה הרצויה, היא לימוד דבריהם, והפצת רעיונותיהם. המילים יתגלגלו בדרכן, והשפעתן תחרוג בהרבה, מהמקום והזמן בו נאמרו.

מהותו של האדם באה לידי ביטוי באישיותו ובהתנהגותו, בסולם ערכיו ובעולם רעיונותיו. לכל אדם מבנה אישיות ייחודי רק לו. לכן לימדונו חז"ל שמי שיש לו בנים וצאצאים, אינו נחשב כמת, כיון שמהו ממנו עובר לבניו, והם ממשיכים ומגשימים את הערכים והרעיונות שהעביר להם בחייו.

כאשר מתו נדב ואביהוא הדגישה התורה: "ובנים לא היו להם" דייקו מכך חכמים שאם היו להם בנים הם לא היו נחשבים כמי שמתו, שכן הייתה להם המשכיות דרך ילדיהם. חז"ל אמרו בגמרא: "וימת נדב ואביהוא ובנים לא היו להם, הא היה להם בנים לא מתו" (יבמות סד, א).

אולם לא רק בבנים ישנה המשכיות. היא יכולה לבוא לידי ביטוי גם בקנייני רוח שמעביר אדם לאחרים. בפרשתנו נאמר: ואלה תולדות אהרן ומשה ביום דבר ה' את משה בהר סיני. והנה בהמשך, בני משה לא מוזכרים כלל, אלא רק בני אהרון: "ואלה שמות בני אהרן הבכור נדב ואביהוא אלעזר ואיתמר". אומרים על כך חכמים שבני אהרון נקראו גם בניו של משה משום שהוא לימדם תורה: "אמר רבי שמואל בר נחמני א"ר יונתן: כל המלמד את בן חברו תורה מעלה עליו הכתוב כאלו ילדו, שנאמר ואלה תולדות אהרן ומשה, וסמך ליה ואלה שמות בני אהרן, לומר לך, אהרן ילד ומשה לימד, לפיכך נקראו על שמו" (סנהדרין י"ט ב). ורש"י המביא דברים אלה מוסיף וכותב על המילים: "ביום דבר ה' את משה" - "נעשו אלו התולדות שלו, שלמדן מה שלמד מפי הגבורה".

המלמד את בן חברו תורה - נחשב לאביו הרוחני, וכאילו הוא ילדו. בניו של אהרון שלמדו אצל משה את התורה, נחשבו לילדיו והתייחסו גם על שמו. התורה מתעלמת מבניו הביולוגיים של משה ורואה בבני אהרון את בניו האמיתיים משום שלימדם תורה והנחיל להם באופן אישי את מורשתו הרוחנית. משה לא הנציח את עצמו באמצעות הילודה הפיזית אלא על-ידי ההולדה הרוחנית.

כיוון שכך יכולים אנו להגיע לשלב נוסף, לפיו כל פעילות למען הקמת ערכים רוחניים חשובים יש בה משום הנצחת האני הרוחני של האדם. הוכחה לכך מצויה בדבריו של הנביא ישעיהו בפרק שקוראים בהפטרת ימי התעניות (פרק נו): (ד) כי כה אמר ה' לסריסים אשר ישמרו את שבתותי ובחרו באשר חפצתי ומחזיקים בבריתי: (ה) ונתתי להם בביתי ובחומתי יד ושם טוב מפנים ומבנות שם עולם אתן לו אשר לא יכרת:

ישעיהו מנחם בדבריו אנשים שלא הביאו ילדים לעולם, וייתכן שאף לא לימדו תורה לאחרים ולא קיימו הולדה רוחנית, כמו משה. אומר ישעיהו כי למרות זאת, אותם שאוחזים בערכי הרוח הנצחיים של האומה מנציחים את עצמם גם ללא הולדה פיזית, ואף ללא הולדה רוחנית של לימוד תורה לאחרים, אלא בעצם קיומם הראוי והחזקתם האיתנה בתכנים שבורא עולם העניק לעם ישראל.

לאור זאת, אין כל מקום לתוגה ולדכדוך כשאנו קוראים על קורותיו של דור המדבר. אנשי אותו הדור אמנם נקברו בחולות, ולא זכו להגיע אל הארץ המובטחת, אבל אנו ממשיכים אותם עד היום הזה. יתר על כן כשאנו קוראים עליהם ולומדים מדי שנה את קורותיהם, ואת המסרים הרוחניים שעולים מתוך מאורעות חייהם אנו משאירים אותם בחיים, לנצח.

המושג "נצח" מחבר אותנו גם לעיר הקודש ירושלים. בגמרא אנו מוצאים את הסברו של רבי עקיבא לפסוק: "לך יק וק הגדלה והגבורה והתפארת והנצח וההוד" (דברי הימים א פרק כט, יא). רבי עקיבא מפרש את הפסוק: "לך ה' הגדלה - זו קריעת ים סוף, והגבורה - זו מכת בכורות, והתפארת - זו מתן תורה, והנצח - זו ירושלים, וההוד - זו בית המקדש" (ברכות נח, א).

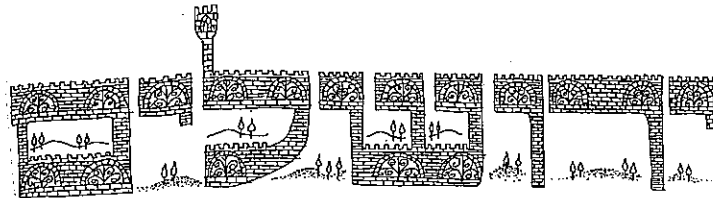

פירושו של רבי עקיבא עשוי לעורר תמיהה, שכן יש בדברים דילוג משונה משלושה אירועים מדהימים של נסים בהם התגלה הקב"ה אל שני מקומות פיזיים הנמצאים על פני האדמה. יתר על כן: מוזר, לכאורה, שדווקא לירושלים קוראים חכמים עיר הנצח, שהרי שנים כה רבות היא עמדה ריקה מיהודים, שוממה וחרבה. כבר השלטון הרומי מנע מיהודים את ההתיישבות בירושלים, והרמב"ן באיגרת שכתב לבנו אחרי שעלה והגיע לירושלים כותב עליה שכל הקדוש יותר בארץ - חרב ושומם יותר. בכל הדורות לא היה מקום עליו נאבקו מתנגדינו ואותו ניסו לקחת מאיתנו יותר מירושלים. אחר כל זאת איך אפשר להגדיר אותה במושג נצח, הרי היא הדבר הארעי והחולף ביותר שהיה לנו?

ברם, כמו שאמרנו לגבי האדם כפרט, כך לגבי האומה ככלל, נצחיות אינה נמדדת באופן פיזי, אלא בממד הרוחני. ירושלים במובנה הרוחני לא חרבה ולא נהיתה שממה מעולם. היא היתה ועודנה חיה בלבבות עם ישראל בכל הדורות. היא היתה ועודנה רעיון גדול של מלכות ישראל האידאולית, של מרכז רוחני עולמי, של המקום המאחד את ישראל ואת האנושות ושל התגלות אלוהית. לכן ירושלים כרעיון רוחני, כמחוז כיסופים כמוקד שבו העם מתמקד ניטעה ונטמעה עמוק בלב האומה ונישאה על שפתות כל יחידה בכל מקום שהיו והינם בתפילות ובברכות, באבלות ובשמחות.

כיוון שהערך הרוחני הוא הערך הנצחי, ירושלים היתה ותישאר עיר הנצח.

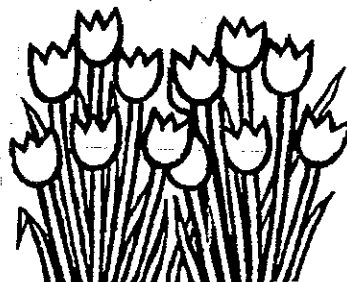

תנחומים

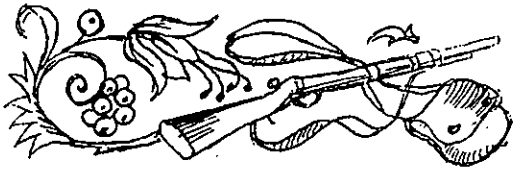
למלכה וול - במות אחותה דינה חובב ז"ל

לאבי יהב - במות אמו ז"ל

מן השמים גואלו

עוד מעט נהפוך לשייר

שעות של אמת – עמנואל בן ישי הי"ד

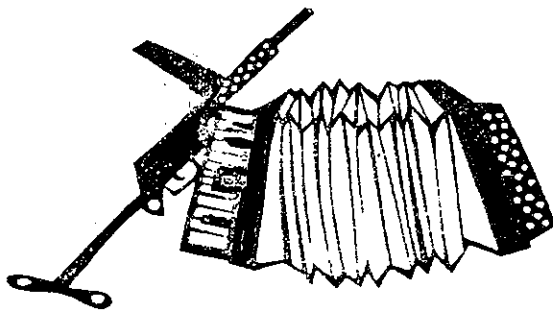
בנם של חברינו עדה ודוד בנישו

פורסם ב-16 באפר 2012 מאת הערוץ הרשמי של גיא ויהל

במסגרת פרויקט ההנצחה של גלי צה"ל, "עוד מעט נהפוך לשייר", קיבלנו כמה טקסטים להלחנה. וזה היה השיר הראשון שדיבר אלינו בפשטות שלו. ובהזדהות עם המילים הנינוחות שבו. את המילים כתב סגן עמנואל בן ישי ז"ל שנפל ב-1973 שפיקד על קרב באבו רודס, בעל עיטור מופת.

מילים:

שעות של אמת,
כשהים וג'ון באז ברקע
ואהרי מקלחת,
סרוק ובפיג'מה,
כשלא בוער כלום
והכל שליו ושלם את שלמותו
כשלא לוחץ,
כשלא מכאיב,
כשהכל נושם בקצב אחד, אחד.
והמהשבות מסוכמות
ויום מאחוריך
בא להירדם בנשיקה.
אז יש ותרגיש שנתפסת
לשעה אחת קטנה קטנה,
אחת מאותן שעות של אמת.
כשלא לוחץ, כשלא מכאיב,
כשהכל נושם בקצב אחד, אחד

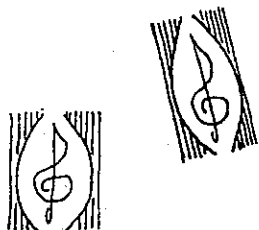

מילים: סרן עמנואל בן ישי

לחן עיבוד והפקה מוסיקלית: יהל דורון גיא מנטש

עמנואל (מנו) בן-ישי נולד וגדל במושב ניר עציון, ובמהלך תקופת התיכון למד בקבוצת יבנה, אם הקבוצות הדתיות. ביולי 1967 התגייס לסיירת שקד בצנחנים, שם הפך לקצין מצטיין. במרס 1970 נפצע בפעולה נגד מחבלים מירדן ונפגע בפלג הימני של גופו. בשנת 1973 נקרא לשוב לשירות. עמנואל נהרג בעת מרדף שקיים בימיה הראשונים של מלחמת יום הכיפורים אחר חוליות של לוחמי קומנדו מצריים. על אומץ ליבו הוענק לו אחרי מותו עיטור המופת. (מתוך אתר גלי צה"ל)

שירו של גדי - לזכרו של גדי רז

פסי מאור

גדי לא היה בן גילנו ונמנה על חברי קבוצת "אלונים" שהיו בוגרים מאיתנו בשנה. הקשר שלהם איתנו, בני קבוצת "שלהבת", נוצר רק בשנות התיכון, כאשר הבנים בכתה י' החלו לגלות עניין בבנות כהן ט' וביקשו להתגבש לכלל חברה אחת. אין לי, אפוא, זיכרונות משותפים עם גדי מהילדות המוקדמת, אך יש לי כאלה בשפע מהשנים המאוחרות יותר.

גדי שלנו היה נער עליז, מלא ברוח משובה ושמחת חיים והרוח החיה של החברה המאוחדת. הלימודים לא היו בראש מעייניו ובשעות הלימודים בביה"ס "יבנה" בחיפה היה טרוד בתכנון פעילות לערב, בכתבת טקסטים היתוליים וברקימת חלומות רומנטיים. ביוזמתו, היינו נפגשים לערבי ריקודים (כן, כן, ריקודים מעורבים בהחלט!), טיולים, ערבי משימות וערבי זוגות. גדי שאף לשדך את כולנו זה לזה ובחר לו בכל פעם את הבת התורנית שנשאה חן בעיניו. כשהתגלעו בעיות בתוך החברה, היה הוא שיזם שיחות אישיות כדי לפייס ולקרב ואף כי ידע גם להקניט וללגלג עשה זאת תמיד ברוח טובה.

כמי שגדל בבית מוסיקלי, גילה גדי עניין בשירה ואף למד לנגן על גיטרה. לפני יום העצמאות בו מלאו לניר עציון 20 שנה, הפתיע אותנו גדי בשיר שכתב במיוחד לכבוד האירוע על פי לחן שיר מוכר באותה תקופה ("כתבי אליו"). כמתבגרים צעירים היינו באותה תקופה מלאי ביקורת על מה שקורה מסביבנו וגדי נתן לכך ביטוי בשירו. הוא הזכיר בו את מיעוט המתפללים במניין השחרית, את אותם חברים שאינם משקיעים די בעבודתם ואת הרווקים - רבים מהם יוצאי גרעין הנח"ל שנשארו במשק, המסתובבים בערב חסרי מעש.

לביצוע השיר בחר גדי לצרף אליו את חברו הטוב אילן דובדבן ואת הבנות אילנה כהן (בלכמן), שרה סעדון (פניני) ואותי. על מנת לתת לכל אחד מאיתנו עותק של מילות השיר פנה גדי אל דוד בן-דוד, אשר ברשותו הייתה מכונת הכתיבה היחידה במשק וכל מסמך מודפס עבר תחת ידו, וביקש שידפיס למעננו את השיר. דוד ראה את מילות השיר והתחלחל מהביקורת שבו ועל כן סירב בתוקף להדפיסו.

גדי ויתר והחליט לכתוב את השיר מחדש ברוח שונה. מיעוט המתפללים הוחלף ב"קול תפילה רמה המגיע כמעט עד לצרכניה", החברים שבשיר - יצאו בחריצות לעמל יומם וניר עציון הפכה להיות "משק נאה ומסודר". הפעם לא התנגד דוד להדפיס את השיר וחמישתנו שרנו אותו בחג ה-20 כאשר לכל אחד מאיתנו מוצמדת לגב מילה היוצרת את הכתובת "ניר עציון - בן עשרים". כיוון שהייתי הנמוכה מכולם מוקמתי באמצע השורה ונשאתי על גבי את המקף, אך עשיתי זאת בנפש חפצה.

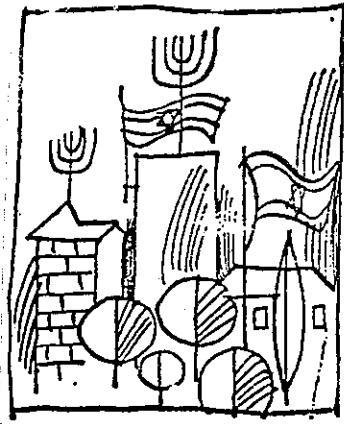
עם השנים נשכחו ממני כמעט כל מילות השיר וזכרתי רק את הפזמון. אך לפני פסח עלעלתי ביומנים ישנים שכתבתי כנערה ומצאתי את המילים כולן. הנה הוא, שירו של גדי, בנוסח המשופץ, כפי ששרנו אותו אז בערב יום העצמאות תש"ל 1970:

הערב יורד על משק ניר עציון
 ושוב דולקים אותם הפנסים,
 ושוב מסתובבים אותם הרווקים
 כמעט שנתיים או יותר
 שהם מסתובבים.

פזמון: משק יפה, הוא משק מסודר
 בכל מקום ישנה גינה נאה,
 משקנו בן ה-כ' היושב על הכרמל
 יפה הוא, גם נאה, גם מסודר.

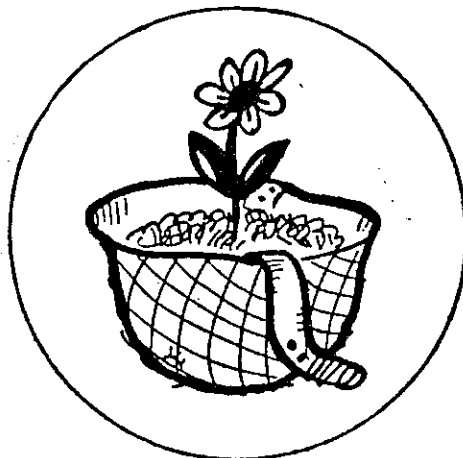

השחר עולה במשק ניר עציון
 ושוב תפילת שחרית בבית הכנסת,
 וקול תפילה רמה לפני העבודה
 נשמע כמעט עד לצרכנייה.
 וריח הפרחים עולה כבר באפי
 והעצים המוריקים נראים כבר מסביבי.
 פזמון:

העבודות רבות במשק ניר עציון
 וזה נראה לאורך כל היום.
 רצים החברים מיד לעבודה
 והצעירים הולכים לבית הספר.
 ולסיכום נאמר: המשק הוא נחמד
 גם אנחנו לא ניסוג
 תנו לנו לנסות!

גדי היה גאה מאוד בשירו המקורי והחליט ליצור חבורת זמר שתתחרה בערב כישרונות צעירים ותבצע שיר חדש שכתב והלחין בעזרת אימו רחל. בהרכב שקיבל את השם "רביעיית גלעד" הוחלפנו, אילנה ואני, בזיוה בן-ארי (שמעוני) שידעה לפרוט על גיטרה. הפעם היה זה שיר אהבה לנערה שנפתח כך: "פגשתי אותך לפני שנה/ עמדת צוחקת ונבוכה/ השפלת מבט לאדמה/ אבל קולך עוד לא נשמע..."

הרביעייה לא ניצחה בתחרות אבל גדי המשיך לכתוב שירים למגירה, רבים מהם לאחר מלחמת יום הכיפורים שטלטלה אותו וכיוונה אותו לדרך חיים חדשה. שנותיו של גדי בשדה-אליהו לאחר נישואיו לאיילה, הרחיקו אותו מאיתנו. הוא התחזק בתורה, פנה לעבודה טיפולית וחינוכית ועשה לו שם כצדיק וכגומל חסד. במקום שירים כתב גדי דרשות בפרשת השבוע ודברי תורה, במקום ריקודי זוגות שימח כלות וחתנים בריקוד כשבקבוק או עיתון בוער על ראשו. גדי נפל במלחמת לבנון הראשונה, שכונתה אז "מבצע שלום הגליל" כשהוא בן 28 בלבד. הוא השאיר אחריו משפחה יפה שהקים, ולבטח היה רואה נחת רבה לראות את צאצאיו ההולכים בדרכו. לאחר מותו סיפרו רבים על השפעתו עליהם ועד כמה תרם גדי לעיצוב דמותם והשקפת עולמם. אבל אנו, שהתקשינו להכיל את גדי בדמותו החדשה עוד בחייו, המשכנו להתגעגע לגדי שלנו הגבוה והשחום, שרגליו הארוכות היו מסתבכות תדיר זו בזו והשן הקדמית השבורה בפיו הוסיפה חן לחיוכו הקונדסי. לנצח יהיה גדי ז"ל צרוב בזיכרוני כמקשה אחת עם שיר האהבה שכתב לניר עציון, בה נולד ובעפרה נטמן בטרם עת.

אוצרות אבי

נירה רון

כמעט ארבעה חודשים עברו מאז פטירתו של אבי ואני ממשיכה לקבל ממנו מתנות. נוסף על סיפור חייו שהוא עצמו הדפיס במחשב לאחר שפרש מעבודתו בגיל שמונים. השאיר לנו גם קלסר בו תייק מאמרים, ברכות, הספדים.

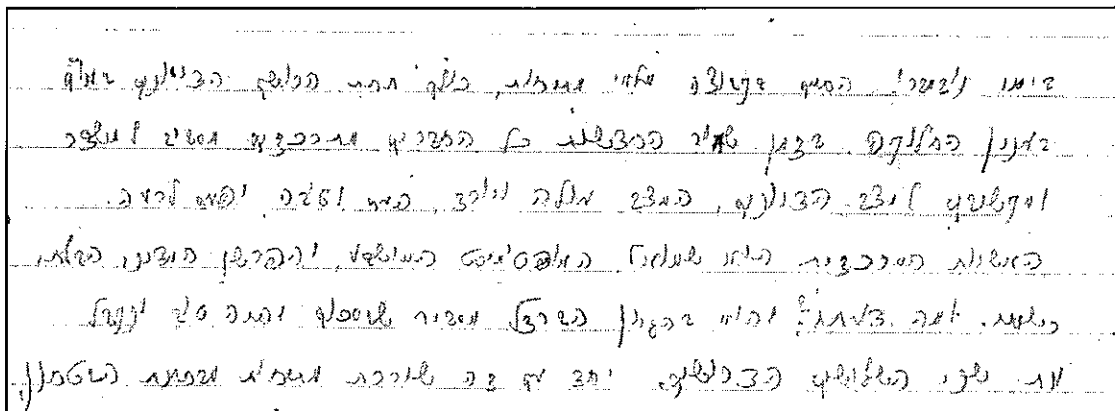
את סיפור חייו ערכתי וכתוספת חיפשתי באינטרנט מפה של פולין עם סימון מקום העיירה שלו, גרודק יאגילונסקי. חפשתי מפות של פולין מתקופות שונות לפני, בזמן ואחרי מלחמת העולם השנייה, לא מצאתי אף אחת בה מסומנת העיירה שהיתה בדרומה של פולין. והנה יום אחד בחפשי באחת המעטפות משהו אחר לגמרי נפלה לחיקי מפה של "השתלטות גרמניה הנאצית על אירופה ומרכזי השמדת היהודים", בה מסומנת פולין וגם סימון עיירתו של אבי – גרודק. איפה הסתתרה מפה זו עד עכשיו? והלא פתחתי מעטפה זו אינספור פעמים... חידה היא בעיני.

והנה לאחרונה נשלח אלי אוצר אמיתי. כרגיל תוך כדי חיפוש משהו אחר, נפל לידי שלוש מחברות כתובות בכתב ידו הקטן והצפוף. מיד ראיתי שהן עוסקות בחוויות מן הקרבות בכפר עציון.

עטתי עליהן כמוצאת שלל רב. איני יודעת מתי כתב את הדברים, גם אמא לא ידעה על קיומם. אך ניכר הדבר שכתבם לפני זמן רב ולפי ריבוי הפרטים והצורה החיה של התיאורים כתבם בזמן קרוב למאורעות.

בשבועות האחרונים אני יושבת שעות ליד המחשב כשאני מפענחת ומעתיקה את הכתוב במחברותיו. והנה עולם שלם התגלה לי, עולם שלם של רגשות, קשיי התמודדות החברים עם הניתוק, המצור, הפרידה מן האמהות וילדים, קשיי הלחימה, השמירה, ההתמודדות עם מזג האויר הקשה, עם נפילתם של חברים קרובים ועם אי הוודאות. מצבי הרוח נעים בין יאוש לתקווה זהירה יחד עם אהבה ללא גבול להרים, לקבוץ ולירושלים שגם על הגנתה הם נלחמים. לא פעם אני מוצאת עצמי מזילה דמעות תוך כדי עבודה.

ברצוני לשתף אתכם במספר קטעים מתוך הכתבים: המחברת הראשונה נפתחת בתאור חיי השגרה בכפר עציון, חיים של עבודה ובניית ישוב צעיר. מתחת לפני השטח רוחשת מתיחות רבה לאור הדיונים האינטנסיביים באו"ם על תוכנית החלוקה, לפיה גוש עציון נמצא בלב המדינה הערבית.

הפרק השני מתאר את תגובת החברים להחלטת האו"ם בכ"ט בנובמבר: יש מדינה!
וכאן אני מעבירה את רשות הדיבור (הכתיבה) לאבא (קיצרתי קצת פה ושם):

נפלה ההכרעה: היה זה ליל מוצש"ק. שמחתי להיות בשמירה. בכל הזדמנות נגשתי לחדרו של בן ציון. בחדרו על יד המשדר ישבו כמה חברים ואיתם יחזקאל, הקשיבו לנאומים בעדנו ונגדנו ויחזקאל מתרגם. הנה נשיא העצרת הודיע שהוא מפסיק את הנאומים וניגש להצבעה. כולנו עצורי נשימה מקשיבים להקראת השמות. בן ציון רושם במהירות והנה הסיכום, נפלה ההכרעה לטובתנו! ואז צילצלו הפעמונים, דפקו בדלתות הישנים וצעקות היוצאות מעומק הלב בלי משמעות מילולית. בתוך כמה רגעים התמלא חדר האוכל, הוצא יין והתחיל ריקוד שאין לו גבול ואין לו סוף ובעומדי מציץ בהתלהבות הרקוד נזכרתי באותו רגע ברובה שעל שכמי. כן, הגיע גם תורו. הרקוד והשירה יפסקו ומתחילה ממלכת הרובה. זה היה ליל ריקוד והתלהבות עד לשיגעון. ידענו כי באותם רגעים רוקדים בירושלים, בתל אביב, בגליל ובנגב, בכל פינות הארץ ובכל פינות העולם היכן שלב יהודי דופק. שמואל הנהג שהוריק כמה כוסות, צועק ושר ומפזז ברגליו, צץ לו רעיון, בואו ניסע לשאר הנקודות לבשר להם וכבר קפצו על האוטו ונסעו להביא את הבשורה. חלק התרכזו במערב המחנה על יד המקלחת הדרומית והדליק מדורה. מישהו סידר מסמרטוטים גולם ונתן לו כינוי "בן יון" וזרקו לתוך המדורה ומסביב ריקוד ההורה.

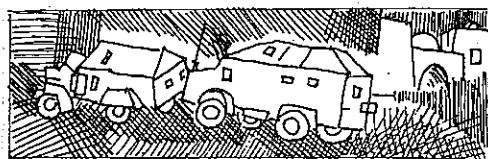
רחוק רחוק הלך הד הקולות לתוך שממת ההרים ואולי העיר את הישמעאלים השכנים. הנה זו היא שירת הגאולה ודפיקת הרגליים הם פעמי משיח.

קרוב מאוד לכך התחילו להרגיש את התוצאות על בשרם:

ההתקפה על השיירה¹: הנה מה שחרדנו בא. יום חמישי, נר חנוכה החמישי. היום שיירת המכוניות החוזרות עמוסות אספקה אחרה לבוא. הלא בימים אלה היא רגילה להקדים ולמה אחרה הפעם? כבר מתחיל להחשיך ואין סימן. הלב חרד אבל מפחד להוציא את המחשבות אל הפה. העיניים מופנות צפונה אולי גם הפעם יעברו בשלום. והנה מה שיגורנו בא במלוא הזוועה האיומה..... כן, הותקפה השיירה, 10 קורבנות השאר פצועים, המכוניות שרופות, הכל נשדד. ידיעות מקוטעות, עדיין לא זוהו החללים. הודיעו רק על כמה שמות, ביניהם שלום ומנחם, נהג המשאית וכמה נוטרים מהליווי, את השאר לא מזהים, אפשר לתאר מה עוללו בהם. כרעם משמיים פרצה לפתע אנחה מלב כולם, בכי היסטרי של הבחורות, יגון נורא של האלמנות הצעירות, במצב מיוחד היו החברות שבחוריהן היו צריכים להגיע אבל אין ידיעה אם פגע בהם הגורל האכזרי, ולכן התרוצצו בכל פעם למקום הקשר היכן שציפו להיוודע את שמות החללים והפצועים. כל אחת נאבקת בין יאוש לתקווה....

רק ב-12 בלילה נודעה הרשימה המלאה של החללים. הקבוצה שלנו נתנה את החלק הארי. אלה היו אחד אחד הבחורים הטובים ביותר. זה היה לילה חשוך ואפל. כל אחד כאילו התכווץ מרוב יגון, מתבייש להסתכל בפני חברו, לילה שהתרדמה מהאדם והלאה. קשה להרדם אם לפניך

עומדות הדמויות היקרות השואלות למה?

¹ שיירת העשרה – זו היתה השיירה הראשונה שהותקפה בדרכה לגוש עציון.

בעלות השחר כולם היו על הרגלים. מה שונו הפנים, כאילו הזדקנו בכמה שנים במשך הלילה. החברות בדמעות בעיניהן רצות בכל פעם לחדר הילדים, לוחצות לגופן את הילדים הרכים כאילו מחלקות ומספרות לנשמות היקרות את מר ליבן. הילדים הנפרדים (מאימם) בוכים ומבינים, הגעש העומד להתפרץ....

בתוך אולם נווה עובדיה הם מונחים אחד אחד מכוסים סדין לבן, למראשותיהם נרות. על כל אחד טבלה עליה רשום השם. לא היה לי צורך להסתכל על הטבלה, קצות הרגליים הבולטות עם הנעלים מתחת לסדין זיהו את החבר. מהנעלים הלאה מתגלה לפני כל הדמות. הנה כל אחד לפי הילוכו, תנועותיו, תכונותיו וכל קווי החיים. מסביבם עומדים, שחוחי גב ומקופלים בתוך עצמם, החברים. עיניהם נעוצות בחללים היקרים, חודרות עמוק לתוך החיים שלהם, חיים של שנים משותפות ומה צורב הכאב וזולגות הדמעות, כולם בוכים. יושב יעקב אחיו של שלמה כמאובן, עיניו נעוצות באחיו ויש הרושם כאילו מסתכל רחוק רחוק, כמה פעמים הפריד ביניהם הגורל האכזרי. עד שסוף סוף נפגשו יחד ובונים בית משותף וכאן הכריעו לעד.

שם במערב ההר הסלעי עומדים חברים וחוצבים קבר אחים. מהשכמת הבוקר יצאו עם כל הכלים. קשה הוא ההר, זרוע סלעים שאינם נכנעים מהר. יום היו יוצאים החברים להכשיר את ההר הזה, עשרות אלפים עצים מכסים אותו והפעם עלינו לקבור את היקרים בתוך האדמה...

קבלת שבת²: רוח הקדושים עדיין מרחפת באולם של נווה עובדיה, קירותיו עדיין ספוגים גניחות החברים, מעל לראשינו עוד אדי הדמעות, החברים מפוזרים בכל פינות האולם, בקול עצוב ואנחה מקבלים את פני שבת המלכה. אין איש פונה לחברו, כל אחד מתבודד ומתייחד עם מחשבותיו, אין קול ואין רינה, רק צללים נעים ואתם גם צלליהם הבלתי נראים שנשארו שם... גם חדר האוכל חצי ריק, אין דוחק, רק חצאי שולחנות מלאים (חלק מן החברים יצא לשמירה) קול ענות של מקדש על היין נשמע. בשקט ובלי טעם כל אחד אוכל, בלי זמירות ובברכת המזון מסתיימת הסעודה. אסור להתאבל בשבת אבל הפעם, יסלח לנו ריבונו של עולם, אי אפשר....

עייפים ודוממים, אחרי יום עבודה³ עומדים מתוחים השומרים בעמדותיהם מוכנים לכל. מקשיבים לכל רחש, נועצים את עיניהם עמוק לתוך האפלה החשוכה, המסתתרת בה מישהו? היעזו? עוד רכה האדמה המכסה את הקברים הטריים.

לפתע פילחה יריה את האויר. במהירות אצתי לכיוון היריה, עברתי מעמדה לעמדה והנה בעמדה אחת, כן, כאן היתה היריה. מי ירה? עומדים שני בחורים, פנים חדשות, כן, כאן בחור שלכם קבל כדור. איך? מה? הוא במרפאה. חשתי לשם, היה זה משה. כדור פילח צווארו כדור מהסטן שלו. איך זה קרה? הוא שם שוכב. הנני שואל מה המצב, אין עונים לי. גוסס? האין תקוה? לא הוציא אפילו הגה מפיו וכך יצאה נשמתו. עוד קורבן, קורבן חינם. למה? אין גם מי שיענה, לקח את סודו איתו לעד.

בחדר הקריאה הוא שוכב, למראשותיו נרות דולקים, על ידו חברו הטוב אומר תהילים. הנני מביט, שוב רגליו הבולטות מתחת לסדין אלה הן נעלי העבודה שלו... הנה דמותו, צעדו הכבד, ראשו הכפוף המהורהר תמיד, היה הולך בשבילו הגלמוד. זה היה תלמיד חכם במלוא מובן

² חללי השיירה נקברו באותו יום שישי.
³ במוצאי שבת. גם בשבת עבדו בביצורים.

המילה, כולו שקט וצניעות. יום יום אחרי עבודה קשה בהכשרת הקרקע היה יושב ולומד וקול ניגונו היה מהדהד רחוק רחוק וכל העובר היה מתמלא יראת כבוד. היה בניגונו משום הד מבתי המדרש של אלפי בחורים שאבדו לנצח, זה היה ניגון מלא כיסופי גאולה וגעגועים. טוב היה להקשיב כי חדר לתוך נימי נשמתנו ועכשיו נדם לנצח. קורבן העולם האכזרי וכך נופלים הטובים. מלאך המוות קוצר ומי הלאה? למחרת נתתם הגולל על עוד קבר אחד.

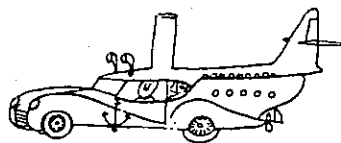
וקטע אחד קצת יותר אופטימי, המספר על הנחיתה הראשונה של מטוס קל (פרימוס) בגוש

עציון.

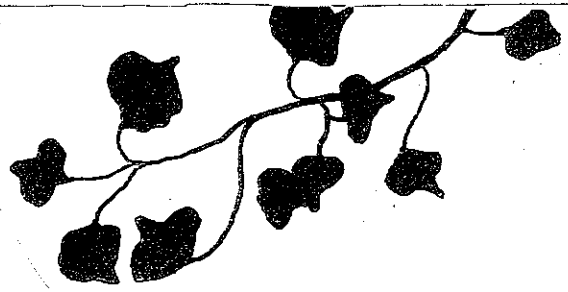

שדה התעופה העבודה מתקדמת! לאט לאט מצטייר פס אדמה בין ההרים. דורשים 400 מטר וזה לא פשוט. מורידים 100 מטר, יסתפקו ב-300 מטר. סוף סוף הוכן השטח. האוירון מסייר ומודיע, "ננסה באחד הימים לרדת". בינתיים גשמים, ערפל ושוב נחיתת האוירון נדחתה והנה הרגע שציפינו לו כל כך הגיע. ביום שבת אחד אחרי צהריים נשמע רעש המנוע הידוע כבר, הערב לכל אוזן, הופיע האוירון. הירד הפעם? הוא חג מסביב פעם ועוד פעם והנה מתקרב למסלול, מנמיד עד מטרים אחדים ושוב מתרומם. עוד פעם עושה סיבוב ומנמיד והנה כבחלום נוגע באדמה, נוסע עליה מעט ונעמד. הפלא היה מול עינינו. פרצנו את השער ובמלוא המרץ ריצה לאוירון. מי הוא הטייס? הבחור שירד מהשמים, רוצים לראותו... הגיע שק גדול, הסחורה היקרה ביותר, מכתבים ועיתונים. אבל שבת ואין לפתוח ולחלק, צריך להתזיק מעמד עד הערב. הטייס מסתובב בשטח ומראה מה לתקן ואיפה להוסיף. "יהיה טוב זה יהיה מסלול, נבוא יום יום", הבאמת! נצפץ על הכביש, נסלול כביש בשמים ושיירות של אוירונים יגיעו. בו בזמן ניגשנו אל האוירון ובזהירות, רק באצבעות, עברנו עליו בכל הצדדים. כמה עדין, הלא ממש צפור. שני מושבים ולתוך הזנב מכניסים את המטען במשקל 100 ק"ג, זה הכל. אין דבר, יגיעו גם מטוסים גדולים, נגדיל את המסלול. הטיס בראש, משני צדדיו המפקדים ואחריהם כל ההמון מכל הגוש. ליוונו אותו לחדר האוכל בכפר עציון, נכבדו בטשולנט ויספר בעוד שעה בתל אביב שאכל פשטידה בכפר עציון. מישהו אמר, שהחיינו והגיענו לזמן הזה.

רק 6 אנשים הרימו אותו (את האוירון) והעבירוהו לקצה המזרחי של המסלול. לאט בשקט ניגש הטייס, סובב את הפרופלור הלך וחזור ונדלק המנוע והפרופלור מסתובב במהירות, עושה רוח מסביב. במנוחה סגר לו את מעיל העור, חבש את כובע הטייסים והתיישב במטוס, אמר בחיך "שלום, יהיה טוב" והתחיל לזוז. נכנס בשבונג והתרומם מעל פני האדמה. כמה רגעים הוא עוד בגובה קטן ואחר הגביה והנהו כבר למעלה. הסתובב, הנמיד, נפנף לסימן שלום ועף בכיוון תל אביב. בעוד חצי שעה ישב בבית קפה ויספר לחבריו על שוכני ההרים בכפר עציון. בלב מלא על כל גדותיו חזרנו הביתה ובהפנותנו עינינו בכל הכיוונים ההרים מן רידיים והשקיעה מלאת צבעי קסם. אין סימן של ערבי, אין רועים ואין עדרים, הלא הארץ שלנו היא.

לזיכרון

- ו' באדר ב' תשי"א
- כ"ו באדר תשי"ג
- ה' באדר ב' תשמ"ו
- י"א באדר תשמ"ח
- א' באדר תש"ן
- כ"ב באדר א' תשנ"ז
- ט"ו באדר תשנ"ח
- ט"ו באדר תשנ"ח
- ב' באדר א' תשס"ה
- כ"ז אדר א' תשס"ח

- שלום דב בירנבאום ז"ל
- מנחם יעקב ז"ל
- מניה טאוב ז"ל
- מאיר קולמן ז"ל
- יוסף לוי ז"ל
- חיים זוהר ז"ל
- איטה (אולגה) גולדשטיין ז"ל
- ישראל בן ארי ז"ל
- יונה בן סירא ז"ל
- משה לוי ז"ל

- י' בניסן תשט"ז
- י"ט בניסן תשכ"ה
- כ"ז בניסן תשל"ה
- כ"ט בניסן תשמ"ב
- כ"ב בניסן תשמ"ה
- כ"ב בניסן תשנ"ג
- ו' בניסן תשנ"ז
- ט"ו בניסן תשנ"ז
- ו' בניסן תש"ס
- י"א בניסן תשע"א

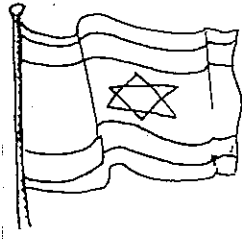
- יצחק כספי ז"ל
- אברהם וייס ז"ל
- שלמה דובדבן ז"ל
- ישי שטייר ז"ל
- דבורה פלבניק ז"ל
- ברוך פריפלדר ז"ל
- חיה פנינה ברוק ז"ל
- זהבה שוורץ ז"ל
- צבי שוורץ ז"ל
- מיכאל טאליאקוצו ז"ל

- י"ז באייר תשנ"ג
- כ' באייר תשנ"ג
- י"ג באייר תשנ"ו
- ז' באייר תשנ"ז
- י"ד באייר תשנ"ז
- ט' באייר תשס"ז
- ד' באייר תשע"א

- צילה גרפונקל ז"ל
- מיכל טל ז"ל
- חיה מיכאלי ז"ל
- יוסף שהם ז"ל
- יאיר שהם ז"ל
- פנינה בן סירא ז"ל
- רחל לוי (בקרמן) ז"ל

חללי כפר עציון שנפלו בקרבות תש"ח

ברכת המשק ליום העצמאות – נירה רון

ערב טוב וחג שמח!

לפני מספר שעות חזרתי מהר הרצל. השתתפתי באזכרה לחללי גוש עציון. זו הפעם הראשונה בלי אבא. מדי שנה הייתי עומדת ליד אבא ולכל הבאים לדרוש בשלומו היה מציגני בגאווה. השנה עמדתי עם אמא וקבלתי את לחיצות היד ואת נענועי הראש במקומו. הסתכלתי סביב, הקהל באזכרה הולך וגדל משנה לשנה, באים בני הדור השני והשלישי וגם בני הדור הרביעי מתחילים להגיע. הדור הראשון, לצערי, הולך ופוחת, הולך ונעלם.

אני ובני דורי, אנו הדור השני - הדור השני לשואה, הדור השני לגאולה, הדור השני למייסדי ניר עציון ובתור שכאלה הוטלה עלינו משימה גדולה וחשובה. אנו שומרי הזיכרון, אנו ממשיכי הדרך, עלינו לחבר בין הדור הראשון לדורות הבאים וזו אחריות גדולה מאוד.

היום כשאנו חוגגים את עצמאות ישראל, אי אפשר להתעלם מרצף האירועים של החודש האחרון – יציאת מצריים, יציאת אירופה, יום הזיכרון ורק אחר כך חגיגת העצמאות. כל האירועים קשורים זה בזה ומובילים להכרזת בקיומה של מדינת ישראל. ביום השואה אמר אחד המרואיינים בטלוויזיה: "מדינת ישראל היא המקום היחיד בו אני שייך לרוב, ואני יודע כבר, חוויתי כבר, מה עלול לקרות כשאני במיעוט, לכן מדינת ישראל היא המקום היחיד בו אני יכול חיות". עלינו לדאוג שדבר זה יהיה ברור גם לדורות הבאים. מדינת ישראל איננה מושלמת אבל היא המדינה שלנו, הארץ שלנו ותשאלו את הדור הראשון, הם כבר יגידו לכם: אין חשיבות גדולה יותר למדינת ישראל מעצם קיומה כמדינת היהודים.

היום אנחנו חוגגים יום הולדת גם לניר עציון. אני עצמי, מחוברת בכל נימי נפשי אל המקום הזה מרגע הולדתי להורים שהם שרידי כפר עציון, שאבדו את כל משפחתם בשואה. נולדתי בתאריך של יום הזיכרון שהוא גם תאריך נפילת גוש עציון, הוא גם יום הקמת ניר עציון. כן, גם לי יש יום הולדת היום... הורי שראו בכך סמליות רבה וסימן להתחדשות נתנו לי את השם נירה, כמו ניר עציון, נר לזכר כפר עציון ותקווה לניר חדש. נישאתי ליגאל, גם הוא בן לותיקי ניר עציון, פה נולדו ילדינו ופה גרים עדיין רובם. אנחנו הדור השני גם לניר עציון ועלינו מוטלת המשימה לשמור על קיומו של הבסיס האידיאולוגי לישוב הזה ועל קיומו בכלל. זה לא אומר שאי אפשר לעשות שינויים, אלא כמו שאבא כתב כבר בשנת תשנ"ד: "המטרה צריכה להיות שהשינויים יהיו לשם מטרת חיזוק קיומנו", ובראש וראשונה כאלה שיאפשרו צמיחה, תוספת של משפחות, חברים, ילדים...

ניר עציון גם היא איננה מושלמת, אבל היא הבית שלנו!
וחוץ מזה היא נמצאת במקום היפה ביותר בעולם...

ולבסוף, כמו בכל יום הולדת נאחל למדינת ישראל, לניר עציון ולכולנו: מזל טוב!
שנעלה ונצמח ושיתגשמו כל משאלות לבנו לטובה!
חג שמח!

הקדמה ל"להיות בן משק"

פסי מאור

המאמר "להיות בן משק" נכתב לבקשתה של עורכת "עמודים" כחלק ממדור "קו המשווה" ומבוסס בחלקו על דברים שאמרתי ביום העצמאות בו מלאו לניר עציון 35 שנים.

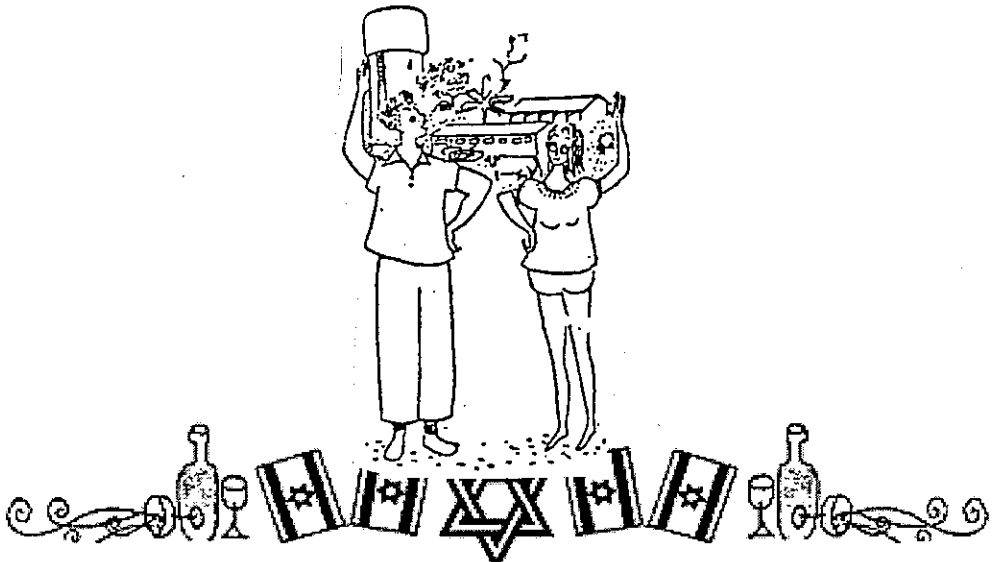
ימים אחדים לאחר פרסומו של מאמרי ב"עמודים" זכיתי לשיחת טלפון מפתיעה. הדוברת מצידו השני של הקו הציגה עצמה כמרים גלור חברת קיבוץ טירת צבי והוסיפה "את בודאי לא מכירה אותי". דווקא כן הכרתי את שמה וזכרתי שהיא חברה ותיקה של אמי, יהודית רייך, עוד מימי נערוּתן וימי עלייתן ארצה מרומניה. בשיחה הקולחת שהתפתחה בין שתינו התגלתה מרים כאישה חיונית ביותר, חכמה וחביבה ופער הגילים בינינו נמחק כלא היה. "מה שלום אמא"? הסבירה מרים את מטרת שיחתה, "עברו שנים מאז שמעתי ממנה לאחרונה". לאחר שציינתי, שאמי ב"ה בסדר הסבירה לי בת שיחי, שהגיעה אלי בזכות המאמר שהוא שכתבתי. "מאז עלייתי ארצה נהגתי לשמור על קשר עם בני עירי שהתיישבו בקיבוץ מעגן וביניהם עם וילי קדם ז"ל, בן הדוד של אמך, ולאחר מותו עם בנו יעלי. השבוע הזדמן יעלי לקיבוצי העמק וביקש לבקר אותי ותוך כדי השיחה על כך, שבעצם כל הקיבוצים דומים ביקשתי להקריא לו שיר שפורסם בעמודים".

תוך כדי עלעול בעיתון, שם יעלי לב שמוזכר בו הישוב ניר עציון בו גרים בני משפחתו וזיהה ככותבת המאמר את שמי. "את יודעת מי זאת"? אמר למרים, "זו הבת של יהודית רייך". מרים ראתה בכך אות וסימן כי יש לנסות ולחדש את הקשר שנותק וביקשה לעשות זאת באמצעותי. אמא שלי התרגשה מאוד וסיפרה, שכבר שנים היא תוהה מה קורה עם חברתה הוותיקה אך חששה לעשות זאת פן תשמע חלילה בשורות לא טובות. עוד באותו הערב שוחחו החברות ביניהן והתרגשותן הייתה רבה.

במהלך שיחתי עם מרים הזכרתי את חמי, משה מושקוביץ, ואזכור שמו ריגש אותה מאוד בהיותו השליח של הקיבוץ הדתי בקפריסין אליו נשלחו גם מעפילי האונייה "גאולה" בה עלו היא ואמי ארצה. הוא גם היה זה שבא לקבל את פניה בנמל חיפה כשעלתה לבסוף, ומי שכיוון אותה ואת בן זוגה לטירת צבי. גם מושקיה, אבא של יורם, התרגש לשמע הסיפור והזכיר את בעלה של מרים, אריה שנשא בתואר "המפקד של בני עקיבא ברומניה" והיה האחראי על חניכיו בקפריסין. "מדי שבת" כך סיפר לי מושקיה "היה אריה דורש על פרשת השבוע ותמיד היה כולל בדבריו גם אירועים שקרו באותו שבוע במחנה. בכל פעם היינו סקרנים לשמוע איך יעשה זאת... למשל, כשהיו גניבות במחנה..." גם מושקיה הביע עניין ורצון לפגוש את מרים לאחר שנים כה רבות.

הנה כי כן, הצלחתי המאמר הצנוע שלי לשחזר ולקשר בין אנשים שהיו חלק מפרק היסטוריה מרתק ומתגוררים היום במקומות מרוחקים בארץ.

למחרת, התכוננתי לשגר מייל יעלי ממעגן, בעצמו עיתונאי ב"דף הירוק", ולספר לו על חלקו המכריע בחידוש הקשר, אלא שהוא כבר הקדים אותי במייל משלו ואמר שהזדהה מאוד עם מאמרי ואף ביקש את רשותו לגלגל אותו הלאה. מסתבר כי "להיות בן משק" אצלנו דומה לחוויות בני משק בכל מקום, וכי קלעתי בדברי לתחושותיהם של רבים. אני מפרסמת את המאמר גם ב"בניר" כהבעת אהבה לניר עציון בת ה-62.

להיות "בן משק"

להיות "בן משק" זו זכות גדולה אך גם אחריות ומחויבות. כבר עם בואך לעולם כבן משק וגם אם אינך מודע לכך, אתה פרט קטן בקהילה שיש לה אופי משלה, דרישות וציפיות ממך להליכה בתלם שהותווה עבורך. אתה נדרש להסתגלות וליישור קו בהליכותיך, בהתנהגותך ובאמונתך הדתית גם כילד וכמובן כמבוגר, אם ברצונך להמשיך ולהשתייך אליה.

להיוולד כ"בן משק" ולגדול במרחבים ירוקים, בטוחים ושלווים בחברת בני גילך ובקרבת אנשים המאירים לך פנים – זהו מתכון לילדות מאושרת. מוקף בבועה ומוגן מכל רע, מתרגל "בן המשק" הצעיר לקבל את הטוב ביותר: טיפול מעולה בגיל הרך, פעילויות וחוגים בגיל בית הספר, טיפול וסיוע בשעת הצורך, אירועים קהילתיים והכל ברוחב לב ויד. גם כשקורה, לפעמים, והמשק נקלע לקשיים כלכליים, יהיו ילדי המשק האחרונים להרגיש בכך. עולם המבוגרים ימשיך לגונן עליהם ולהשפיע עליהם מכל טוב. להיות ילד "בן משק", זה להרגיש שאתה גדל בעולם שיש בו הכל. המשק שלך הוא, בעיניך, הטוב ביותר ואתה גאה להשתייך לו ולהפגין גאווה יחידה בפגישות עם ילדים ממקומות אחרים. המילים: "אצלנו במשק הכי טוב..." או "המשק ישלם" שגורות בפיך בזהרה מתוך אמונה מלאה, שזה אכן כך!

כ"בן משק" מנסים להחדיר לך גם את חובת העבודה. כבר מגיל צעיר מסבירים לך, שבעבודתך (חסרת הערך בדרך כלל), אתה גומל על כל הטוב שאתה מקבל. וכך, אתה נדרש להקדיש כמות נכבדה מימי החופשות לעבודה בענפי המשק ואם יתמזל מזלך גם תרגיש הנאה וסיפוק. אולם גם אם תהיה העבודה משעממת ומעייפת תשמח למלא עוד משבצת ב"כרטיס העבודה" ולסכם, שעבר עוד יום ממכסת ימי העבודה שנקבעו לך. להיות "בן משק" בגיל ההתבגרות - גורם לך לראות את הדברים אחרת לגמרי. פתאום אתה ער לפגמים, לעיגולי פינות, לחוסר צדק ולעוול המתרחשים בסביבתך הקרובה. הבועה שהיית נתון בה נסדקת ואת המילים הרכות על "המשק שלנו" אתה מחליף להתרסה ולזעם כלפי "המשק הזה!"

בגיל הצבא או השירות הלאומי, שוב הופך המשק לבית ולמוקד כיסופים וגעגועים. אתה שמח לכל מפגש או חבילה המזכירים לך את המשק ובשובך מהמחנה או השדה אתה מתרגש כשנגלים לעיניך הגגות האדומים שעל ההר.

העולם הרחב שנפתח לפניך קורא לך לצאת ולגלות אותו. כ"בן משק" אתה זכאי ללימודים גבוהים ואולי לפני כן תרצה לטייל בכסף שחסכת בתקופת השירות. בנערותנו, נדרשנו להחליט אם אנחנו חוזרים למשק מיד בתום לימודינו ובהקימנו משפחה או לחילופין להודיע על עזיבה. כיום קיים "הסדר צעירים" המאפשר להאריך את תקופת ההתלבטות ולדחות את ההחלטה עד גיל 28. בזמן זה וגם לאחריו, אתה יכול לגור במשק בשכירות כרווק וגם כבעל משפחה ולייחל לפתיחת מסלול קליטה חדש המאפשר חברות בקהילה ולא בשיתוף, הנותן לך קדימות ועדיפות שהרי אתה "בן משק".

אבל גם אם עזבת את המשק באופן רשמי, המשק נשאר תמיד בלבך. בעיתות צרה כששריפה משתוללת בכרמל חוזרים בני המשק להציל את הבית מבלי שאיש קרא להם. בדרכי עפר עקלקלות המוכרות להם מילדותם, הם חוברים ליושבי המקום ומגלים כי נימי הלב חזקים מהכל.

להיות "בן משק" שנשאר לגור בו כחבר, זה להכיר את עברו של המקום ולחוש הרבה כבוד לדור המייסדים, להרגיש אחריות להמשכו ולביסוסו של מפעלם ולקוות כי נמצא ביחד דרך לחזרתם של ילדינו בני המשק לגור לצידנו ולפתיחת המעגל מחדש.

סיפורי ליצנים של דוד ברמן

הקשיבה וכתבה נירה רון

דוד ברמן הוא ליצן. ממש ליצן עם אף אדום וחיוך מצחיק שמסתתר בתוך הזקן ומציץ מן העיניים. דוד אוהב להיות ליצן ואינו חושש להראות טמבל, העיקר שתצחקו. ובעיקר חשוב לו שהילדים במחלקת הילדים בבית החולים הלל יפה יצחקו. כי אין דבר המשמח יותר את דוד מצחוקו של ילד.

דוד מגיע לבית החולים הלל יפה בחדרה בכל יום שני לפני הניתוחים ופעם נוספת ביום רביעי או חמישי. תמיד הוא מתקבל בכבוד מלכים ע"י הצוות הרפואי שכבר יודע שלאחר ביקורו יהיה הרבה יותר קל עם הילדים החולים. הוא מופיע עם מזוודות קטנה ובה הפתעות צבעוניות בהם הוא משתמש כדי לשמח את הילדים.

בדרך כלל הוא מגיע בטרמפ מניר עציון עד צומת אולגה ומשם ממשיך לבית החולים באוטובוס.

הצורך להגיע לבית החולים בתחבורה ציבורית מזמן לדוד מפגשים לא צפויים עם מי שיודעים לפרגן לו על עבודתו הברוכה.

יום אחד עצר לדוד המנתח הראשי של בית החולים, כשסיפר לו דוד שבית החולים הפסיק את מימון האביזרים בהם הוא משתמש, אמר לו: "לך למנהל בית החולים ותגיד לו שאת הכסף לאביזרים שלך יקח מתקציב המחקר שלי" ואכן כך היה ובאמת הוא מקבל את המימון. "הייתי זקוק לעזרה, לא כל ליצן יכול להגיע עד למנהל בית החולים. ..."

ביום אחר בצאתו מבית החולים ראה בחור צעיר היושב ברכבו, לשאלתו אם יוכל לנסוע איתו עד צומת אליאנס, הזמין אותו הנהג להיכנס והתעקש להסיעו עד הבית, למרות שביתו בקריית גת. "כבוד גדול הוא בשבילי לקחת אותך עד הבית" אמר.

לפעמים עוצר לו מי מן ההורים שזוכר איך עזר לילדו החולה ואז הוא נהנה לשמוע את הסיפורים שבשבילים שווה כל המאמץ.

למשל הנהגת שהציעה לו טרמפ עד בית החולים שסיפרה על בנה שנפצע בתאונת דרכים לפני מספר שנים, בהיותו בן שש. הוא נפצע קל אך החליט שיותר הוא לא הולך ולא הסכים לקום מן המיטה בבית החולים. דוד הגיע ושיחק איתו כשהוא משתמש בבעות סבון, הילד ירד לראשונה מן המיטה בעקבות בעות הסבון ואף התחיל לרוץ.

יש שהוא פוגש את הילדים שוב וההורים מספרים לו איך השפיע עליהם וזיזר את החלמתם. כמו אותו ילד בן 5 שראה במרפאות החוץ רץ ומשתובב ואמו סיפרה על כך שלפני שלוש שנים, כשהיה בן שנתיים קבל התקף קשה של אסטמה ושכב במחלקת הילדים עם מסכה וכשדוד הגיע גרם להיפוך המגמה. מצבו שהיה במגמת הידרדרות התחיל להשתפר והיום רץ חופשי ושמח.

דוד מספר על חתונה בארצות הברית אליה הוזמן. שעה לפני החופה הגיע דוד כשהוא לבוש בבגדי ליצן לעשות בלונים לילדים. לשאלתו אם יוכל לבוא לחתונה לבוש כליצן ענה החתן שאסור לו בתכלית האיסור להחליף את בגדיו. בזמן המסיבה קלט ילדה ללא שערות היושבת מצוברחת כשכולם שמחים סביבה. מיד ניגש אליה והתחיל לשחק איתה. הילדה שיתפה פעולה, צחקה ונהנתה מן האירוע שספק אם היתה נהנית ממנו אילו לא היה דוד שם.

"בסך הכל אני מבורך" מסכם דוד "אלוקים נתן לי כישרון, אני הולך ועושה מה שאני יכול ואלוקים מברך את העשייה שלי".

בהזדמנות זו מבקש דוד להודות לאלה שעוזרים לו בנתינת טרמפ, ובמיוחד לאפרת בן דרור, לדבורה נבון, לשלמה לייבוויץ ולאורית שער.

כל הכבוד דוד והמשך בעבודתך המבורכת!

לפארן רז

על זכייתך בגביע(!) באליפות ישראל

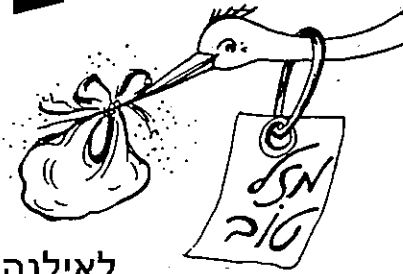
באתליקה ב"קרב רב".

תמשיכי להצטיין ולהוביל.

החברים והמשפחה

מזל טוב מכל הלב!

לאילנה ודני בלכמן
לדבורה ויעקב כהן

להולדת הנכד - נין

נדב בנימין

בן לענת ונתנאל עופר

#

לחווה ואריה זריבי

להולדת הנכדה

תהילה

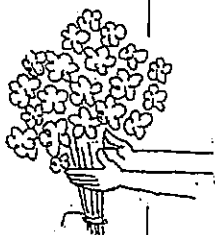
בת לאורטל ויוני הרשקוביץ

#

לעירית ואמיתי הרשטיק

להולדת הבת

רני אסתר

למשפחת לוביץ
לרבקה ולרב רונן

לנישואי

אלעד עם עדי

לדוד בן דוד
להולדת הנינים

יונתן נחמיה

נכד לחנה ודוד מרדן

הלל הודיה

נכדה לאודיה לביא

הלל

עדן

נכדים לשלומית ויונתן שמיר

4 נינים לעדינה בן דוד ז"ל

#

לפנחס מוטוט

להולדת הבנה

שיר

נכדה למיכל ויעקב תורגמן

בינה ליונה מוטוט ז"ל

#

לבנימין זמיר

להולדת הבן

נכד לאסתר ויאיר לסר

בן לשולמית זמיר ז"ל

#

ליהודית ויוסף בקרמן

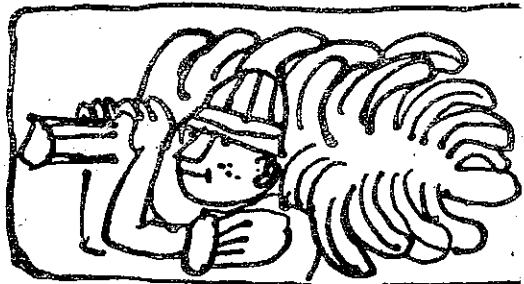
להולדת הבן

עדו

נכד לאהד ואורית בקרמן

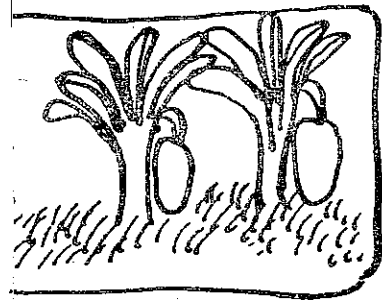
**שירבו שמחות
במשוננו!**

מה קורה בענף הבננות

רפי כהן

ענף הבננות נמצא בשנים האחרונות בתנופת התפתחות. כיום משתרע הענף על 500 דונם מתוכם 400 ד' תחת בתי רשת. לאחרונה חתמנו על הסכם שיווק (בלבד) עם אחד מבתי ההבחלה באזור - בננות כרמל. חשוב להדגיש כי איננו שותפים בגידול או בקרקעות בשום צורה שהיא. ההסכם לכמה שנים, והוא מחוייב לקחת את כל הפרי במחיר המבוסס על פי נוסחה שנקבעה.

העונה הנוכחית תגמר במחיר ממוצע טוב וביבול סביר. ס"ה על ענף הבננות בארץ עוברת תקופה טובה, ולמרות הגידול בכמות המחיר בשנתיים האחרונות טוב מאוד יחסית.

בכוונתנו לטעת בחודש אוגוסט הקרוב כ- 170 דונם, ולאחריו נתחיל להכין שטח לעוד 130 דונם שיינטעו בחודש אפריל 2013.

לאחר נטיעות אלו יהיו לנו כ- 800 דונם.

לאחריהם נצטרך לעשות חשיבה לגבי ההמשך - החלפת שטחים זקנים, האם לגדול עוד בענף זה או אולי "לא לשים את כל הביצים בסל אחד" ולטעת מטעים אחרים.

חשוב להדגיש כי למרות כל התחזיות השחורות בשנים האחרונות לירידת ערכה של החקלאות בארץ ובעולם, החקלאות דווקא מתפתחת חיה, נושמת ובעטת.

ובנימה אישית אני חושב שדווקא אנו כמשק ציוני דתי חייבים להמשיך לגדל ולפתח את ענפי החקלאות ולחדש גם ענפים חדשים, שהרי ישוב הארץ בראש מעייננו. אחת הבעיות הניצבות בפנינו היא כיצד למשוך חבר'ה צעירים לעבודה בענפי החקלאות השונים על מנת ליצור המשכיות.

כולי תקווה כי לא נאכזב בשנים הקרובות, ונצליח לעמוד במשימות הללו ולהרוויח כסף לרווחת קהילת הקודש ניר עציון - כמובן תוך תפילה ובעזרתו של היושב במרומים.

יצחק שלו
שכרון זהב

יש פרח עולה בחומה
ונקרא: שכרון זהב.
עפר שבין אבן לאבן
הספיק לו
כמו לי.

מלח מעט שבאבן
כמוני מצה לשכרה.

לראשה האפר של חומה
קשר פתור זהב.
פן עשיתי אני.

תכנית משק 2012

שמעון וייצמן – יו"ר

"אם בחקותי תלכו" ... שתהיו עמלים בתורה, (רש"י). "ונתתי גשמיכם בעתם". שואלים, הרי עיקר השכר אמור להיות רוחני ולא גשמי! הסבר חסידי אומר, המילה "בחקותי" היא מלשון חקיקה, כשם שלא ניתן להפריד אות חקוקה באבן, כך התורה עצמה צריכה להיות חקוקה בלב ולהתמזג עם פעולותיו הגשמיות של האדם, אם כך ננהג, מובטחת התוצאה "ונתתי גשמיכם בעתם". (ליקוטי שיחות)

בימים אלה אושרה תכנית המשק לשנת 2012, להלן תמצית הנושאים העיקריים.

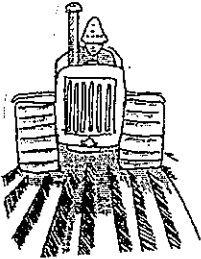
תאגידיים:

התאגידיים: מפעל "אוכל ביתי ניר עציון", "מלון ניר עציון", רפת משותפת עם קיבוץ עין כרמל "ניר כרמל".
סיכום 2011 היה ב"ה טוב בכל התאגידיים, תוצאה ראויה לציון הושגה במפעל. שנת 2012 כבר בעיצומה, על פי הערכות השנה צפויה להיות קצת יותר קשה, אנחנו מקווים שנצליח לשמר את ההישגים של 2011.
במלון התחלנו תהליך אסטרטגי בליווי חברת "גיל CSC", התהליך יהיה יסודי ורחב, בסיומו תיקבע האסטרטגיה של המלון לשנים הקרובות בתחומים השונים מיצוב, שיווק, השקעות ועוד.

חקלאות:

נחתמה עסקה ארוכת טווח עם חברה לשיווק בננות. הצבנו לעצמנו מטרה להרחיב את הפעילות החקלאית של ניר עציון, לשם כך הוקם תאגיד חקלאי שינוהל כיחידה כלכלית עצמאית. מנכ"ל התאגיד יהיה אחראי יחד עם הצוות הוותיק והמסור על הפעילות החקלאית הקיימת: בננות גד"ש ולול, יינתן דגש מיוחד לפיתוח יוזמות חדשות בתחום החקלאי.
בנושא המים יש לציין כי "אגודת מי חוף כרמל" המאגדת את כל יישובי חוף הכרמל נוקטת בצעדים בדרך לניהול עצמאי. אנו תולים תקוות שהאגודה בדרכה החדשה תשכיל להביא יותר מים לטובת החקלאים באזור ובמחיר סביר.

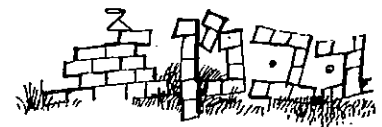
קרקעות תשתיות ובתים:

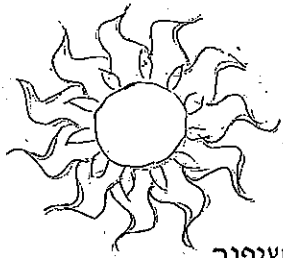
גן אירועים- קבלנו ברכת הדרך מהועדה המקומית והמחוזית לקדם את הפרוייקט, אנו פועלים לקבל אישור במתחם הצמוד למפעל בצד המערבי בלוח זמנים קצר.

תחנת הדלק – תקודם בחלק הדרומי הסמוך לכביש בכניסה למפעל.

קו ביוב חדש- מתוכנן קו ביוב בחלק הדרומי כך שיהיה פתרון גם לבתים החדשים.

בתים - בניית 8 יחידות הדיור מתקדמת כמתוכנן ובמסגרת התקציב שאושר.

חשמל ומערכות סולאר

מחלק חשמל - הוקמה חברת חשמל מקומית לניר עציון, מטרתה לספק את דרישות החשמל בניר עציון באופן עצמאי ויעיל. הדבר מחייב עמידה בדרישות רגולטיביות ושיפור תשתית החשמל הפנימית, כולל התקנת מונים לקריאה מרחוק.

מערכות סולאר ביתיות - נחתם חוזה להקמה של 12 מערכות ביתיות על גגות בתים פרטיים בהיקף של 100 KW מותקן, ביום מתוכנן בסוף יוני.

מערכות סולאר עסקיות - התקבלו היתרים ל 12 מערכות על גגות ציבוריים, בהיקף כולל של כ - 600 KW מותקן, אנחנו בתהליך להכנסת שותף למיזם, סיום מתוכנן בסוף אוגוסט.

מערכת סולאר 1.5 MW - נחתם הסכם עם שני שותפים (חלקנו 33%) להקמת המתקן על גג הרפת, הליך מורכב ובמסגרת זמן צפופה. ממתנינים לאישור ביצוע מהרשות לחשמל.

מתקן גיאותרמי - פרויקט מעניין וחדשני שיתבצע במלון, מטרתו להביא לחיסכון של 35% בהוצאות האנרגיה, החוזה נחתם ויכנס לביצוע בימים הקרובים.

קהילה:

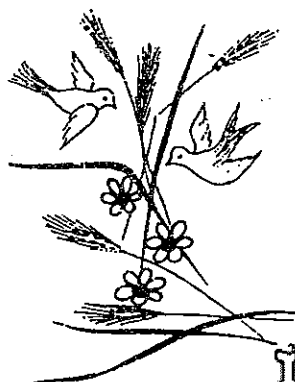
תקציב הקהילה אושר במסגרת שהוצעה כולל השקעות צרכניות והפקדות לפנסיה. בתקציב ישנה הגדלה של מקורות של הקהילה כתוצאה מהעברת שכר דירה מהמלון והתאגיד החקלאי לטובת הקהילה, כמו כן, עודכן שכר החברים במפעל. אנו ממשיכים להפקיד כספים לטובת הפנסיה של החברים, עד לכסוי הגרעון האקטוארי (בי"ה הולך ומצטמצם) לפנסיית מינימום ואף יותר. כמו כן הוחלט על חלוקת רווחים לחברים על סמך התוצאות של 2011.

סיכום:

תכנית 2012 צופה שמירה על תוצאות 2011. השקעות מטבען מתייחסות לטווח יותר רחוק ואת פירות ההשקעות נראה בע"ה רק בשנים הבאות. ההשקעות היצרניות מתאפיינות בתשואה סבירה להון העצמי. בהשקעות הצרכניות אנו בעיקר משלימים את בניית הבתים ומפתחים תשתיות.

לסיום ולכבוד יום ירושלים, מאמר קצר מתוך הדף היומי, הגמרא במסכת תמיד (עוסקת בעיקר בקרבן התמיד שהיה בבית המקדש) מספרת, **עשרה דברים שאל אלכסנדרוס מוקדון את זקני הדרום** (חכמי ישראל שגלו לרומי לאחר חורבן בית שני), בין היתר שאל אותם, **מי הוא עשיר?** (שאלותיו היו מתרברבות וכלפי עצמו) **אמרו לו** (בהתרסה), **איזהו עשיר, השמח בחלקו**. מסביר **רבנו יונה**, מי שיש לו די סיפוקו ועוסק בתורה, הוא עשיר השמח בחלקו, שאומר אין לי צורך בממון אלא כדי פרנסתי, אבל מי שהוא רודף בכל עת אחר הממון אינו עשיר אלא עני. בסופו של דבר הודה אלכסנדרוס לדברי חכמים.

שנוכה להכרת הטוב ולהיות עשירים השמחים בחלקם.

סלטים סלטים

מתכון

סלטים ליום העצמאות נירה רון

מנהג הוא ביום העצמאות לחגוג בחבורות גדולות. בחלק מן הבתים נפגשים חברים רבים לחגוג את יום העצמאות בצוותא. כל אחד מן המוזמנים מביא עימו מאכל לכיבוד. תמיד חשבתי שכדאי שבעלת הבית תכין על השולחן ניירות וכלי כתיבה כדי לכתוב את המתכונים המוצלחים. הסלטים האלה הם היבול שהבאתי הביתה מיום העצמאות האחרון. (אמנם הכמויות לא מדוייקות, אבל בסלטים תמיד אפשר לאלתר...)

סלט נבטים ופטריות

נבטים סיניים
פטריות שמפניון חתוכות לפרוסות
סלרי עלים קצוץ
פלחי אפרסקים משומרים
קשיו
בצל ירוק קצוץ

סלט גזר ופקאן סיני

גזר מרוסק גס
פקאן סיני גרוס
שמן רגיל
מלח
2 כפות שטוחות סוכר חום
חומץ
שן אחת שום כתושה.

לרוטב: 1/4 כוס שמן רגיל
1/4 כוס חומץ
1/4 כוס רוטב סויה
1/4 כוס מיץ אפרסקים (מהקופסה)

סלט סלרי וחמוציות

סלרי עלים קצוץ
חמוציות לא מתוקות
שומשום קלוי
פקאנים גרוסים

לרוטב: 2 כפות רוטב סויה
2 כפות שמן רגיל
2 כפות חומץ
מעט סוכר

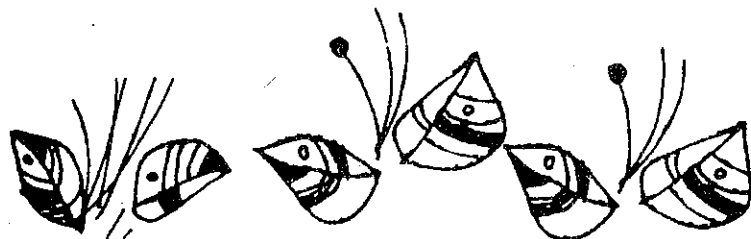
עלון "בניר" לא יצא לאור זה חודשים רבים ודווקא לא באשמתנו. על אף טרדות החג המתקרב רצינו להוציא עלון לפני חג הפסח, אך למרות פניותינו אליכם לא כתבתם לעלון. מה קרה חברות וחברים, האם התעייפתם? והלא כולנו שמחים עם כל גיליון של "בניר" ורוצים שיהיה עשיר, מעניין ומגוון?! אין ספק כי הבעת דעות בכתב ברורה ומעודנת יותר ותפוצתה רחבה יותר. אז, אנא, כתבו לעלון הבא!

בין עלון לעלון עברנו את חודשי החורף שהיה השנה גשום במיוחד והביא בעקבותיו אביב מופלא. הכרמל הוריק והפריחה הייתה עשירה וססגונית. מי שלא יצא לטיול בטבע - הפסיד. כמות הגשם הסופית בחורף זה היא: 641 מ"מ, אשתקד ירדו 447 מ"מ.

בגרה ועד גרוב רבא משתתפים, שכבר הכיאה את עצמה בארצון מסיבות פורים, יום העצמאות או"ג בשומר. גברי העדה: אינדה גרייבי, אליה זריבי, אפרת בן דיר, אנה בן ארי, ניר שרי, עינת גולדשטיין, עירית הכשטיק ואירב אומט. נולא המסיבה בפורים היה "עולם הקולנוע" וכל אירונים וששששששש שרישו היכרות עם עולם הבד. ההפסלה נעשה ע"י גברי מבואר. האולם קושט אהפוא והכיבוד, כרטיא, היה עשיר וטעים. ביום הגש האספנו אסעודת פורים משתתפ ביזמחה של מיכל גרמון ושוק פורים שהתקיים השנה במצב אור נאה היה מוצא מאד.

מכירת המנות לפסח של המפעל "אוכל ביתי" בניצוחו של יורם מאור התנהלה השנה כמעט ללא תקלות וההדים מפי הלוקוחות היו חיוביים. ב"מחסן של חיים" התקיימה אפיית מצות יד בהשגחתו של נריה פופר (החתן של משפחת וייצמן) ומי שנטל בה חלק הביא לביתו מצות שמורות שאפה בעצמו עבור ליל הסדר. גם השנה סעדנו ביחד את ארוחות שבת הגדול באווירת אחדות ושמחה ומסתמן כי מסורת זו תימשך גם בשנים הבאות. על הארגון המופתי של האולם והסעודות היה אחראי יוסי עדן.

את טכס יום השואה והגבורה ארגנו השנה בתיה אלבין, מירי בן סירא, קובי ברנשטיין ואדרת לקסנר. במרכז הערב עמד המופע של ישראל ויזל "דואט אדם ומפוחית" ששיתף את השומעים בחוויותיו מהשואה, העלייה לארץ ותקומת מדינת ישראל ושם דגש על חשיבות המוסיקה לאורך תחנות שונות בחייו. טכס יום הזיכרון אורגן על ידי אפרת דינור ושמרת קליין ונתן ביטוי לעיזבונם של הנופלים ולכתבים שהשאירו אחריהם. שני הטכסים אורגנו היטב וריגשו את הקהל.

שירו של עמנואל (מנו) בן ישי (בנישו) בן המשק שנפל במלחמת הכיפורים באבו-רוזס "שעות של אמת" נכלל בפרויקט של גלי צה"ל "עוד מעט נהפוך לשיר". השיר האישי-אינטימי שכתב עמנואל הולחן על ידי הצמד גיא ויהל, שאף ביצעו אותו להפליא. השיר כבש את ליבות המאזינים ומושמע תדיר בגלגל"צ. חברתנו עדה ובנותיה סילביה וזהרה נטלו חלק גם בתוכנית טלוויזיה שהופקה לרגל הפרויקט בערוץ 2.

מכס המעבר בין יום הזיכרון ליום העצמאות אורגן ע"י יאיר עמיצור מרכז הנוער ונטע הקומונרית ונטלו בו חלק ילדי המשק ובני הנוער בשירה, נגינה, מופע דגלנות והקראות. המכס היה מכובד והסתיים בהנפת הדגל ובשירת התקווה. תפילה חגיגית בבית הכנסת הומה האדם היוותה פתיחה מרוממת רוח לאירועי יום העצמאות.

נושא מסיבת יום העצמאות היה "אחי, הכי ישראלי" ונטלו בו חלק ילדים בכל הגילאים בשירה ובריקוד, מחול הפלאפל של גברי המשק המסוקסים וקליפ קצבי לצלילי השיר "שיר ישראלי". המסיבה הייתה שמחה ומוצלחת וניכרו בה השקעה רבה, יוזמה ומקוריות של חברי ועדת התרבות החדשה. נירה רון נשאה את דבר היום ועל ארגון הארוחה כיד המלך הופקד יוסי עדן.

אירועי יום העצמאות נפתחו השנה בשעות הבוקר ולא בצהריים כפי שהיה עד כה. כבר בשעה מוקדמת הוצבו על הדשא הגדול מתנפחים, זוכני מזון ופינות ישיבה. המעוניינים יכלו לצפות בשידור חי של חידון התנ"ך באולם הסמוך ואוהבי הספורט תילצו עצמות במשחקי כדור על הדשא ובמגרש. האירועים הסתיימו בשעת צהריים מאוחרת בארוחה "על האש". שינוי שעות הפעילות התאים מאוד למשפחות עם הילדים הקטנים, אך מי שרצה לטייל בשעות הבוקר ולהצטרף מאוחר יותר החמיץ את הפעילות כולה.

*ל"ג בעומר נחלש האזור נפירות של קבוצות הילדים והנוער והמארגן אפקלית
מארגן הכשרות. פלאפל פרי ונקניקיות ופיתות בטאטון היוו חלק מתפיש הערב
שכלל גם הפעלה תחרותית של ללא נפטיק לשיף: כמה משפחות וכן בני הנוער
הילאי 18-17 נסעו בקר אוקצאת להשתתף בהילולת הפשב"א אירון.*

שכונת הבתים החדשה מתקדמת בקצב מרשים. השכם בבוקר מדי יום פושטים המון פועלים על אתר הבנייה וההספק שלהם אכן מעורר התפעלות. הבתים מכוסים כבר בגגות רעפים ומטויחים, נבנו דרכי גישה לכל בית ונוצקו קירות בטון כחלק מפיתוח השטח. בכל שבת מתמלא האתר בדיירים העתידיים ובני משפחותיהם המייחלים ליום בו יוכלו לאכלס את השכונה בקביעות.

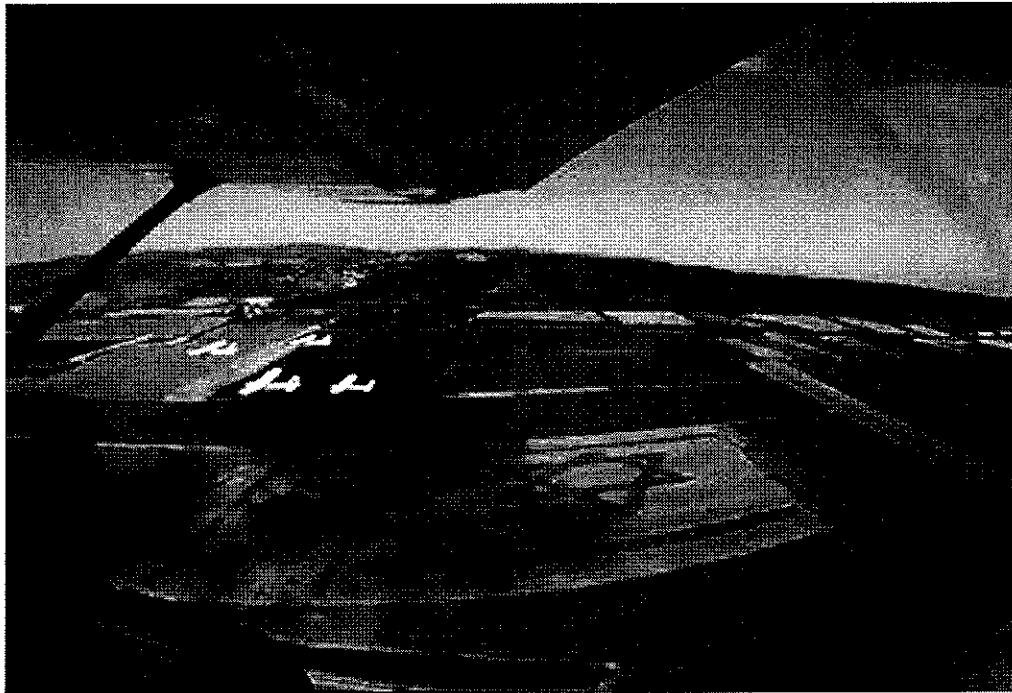
על גגות בתים רבים בניר עציון מותקנים בימים אלה מתקנים סולאריים לניצול אנרגיית השמש. האנרגיה שתופק תימכר על ידי המשק לחברת חשמל וגם הדיירים יקבלו סכום צנוע תמורת הסכמתם להיכלל בפרויקט.

על הפרק בניר עציון, בחירת מנהל קהילה ומזכיר פנים והיקף המשרה של כל אחד מהם ובחירת מרכז משק. רפי כהן, יורם מאור, מיכאל פרידמן ונחמיה רסל חברי ועדת מינויים ובתחום המשקי גם שמעון וייצמן עסוקים בראיונות של מועמדים מתאימים לתפקידים אלה.

השבו חששנו את חתונתם של אלעזר אביג'ל ועדי הפותחת את עונת החתונות בקרוב צטויות חתונותיהם של עילם מאור עם עטרה, ליון ליון עם שרון וכפאל רב עם רות ששיתרה אצלנו בשפות האנאמי הפכות אלוטות הפיסיק ומלך אור לאשפחותיהם.

דגל בשדה חיטה

הצילום נלקח מסרטון של מטס מונאייר לרגל יום העצמאות ה-64 של מדינת ישראל, בסרטון הם עברו מעל לשדות של ניר עציון וצילמו בין היתר את דגלי הענק שחרשנו בשדה חיטה שנקצר לתחמיץ.

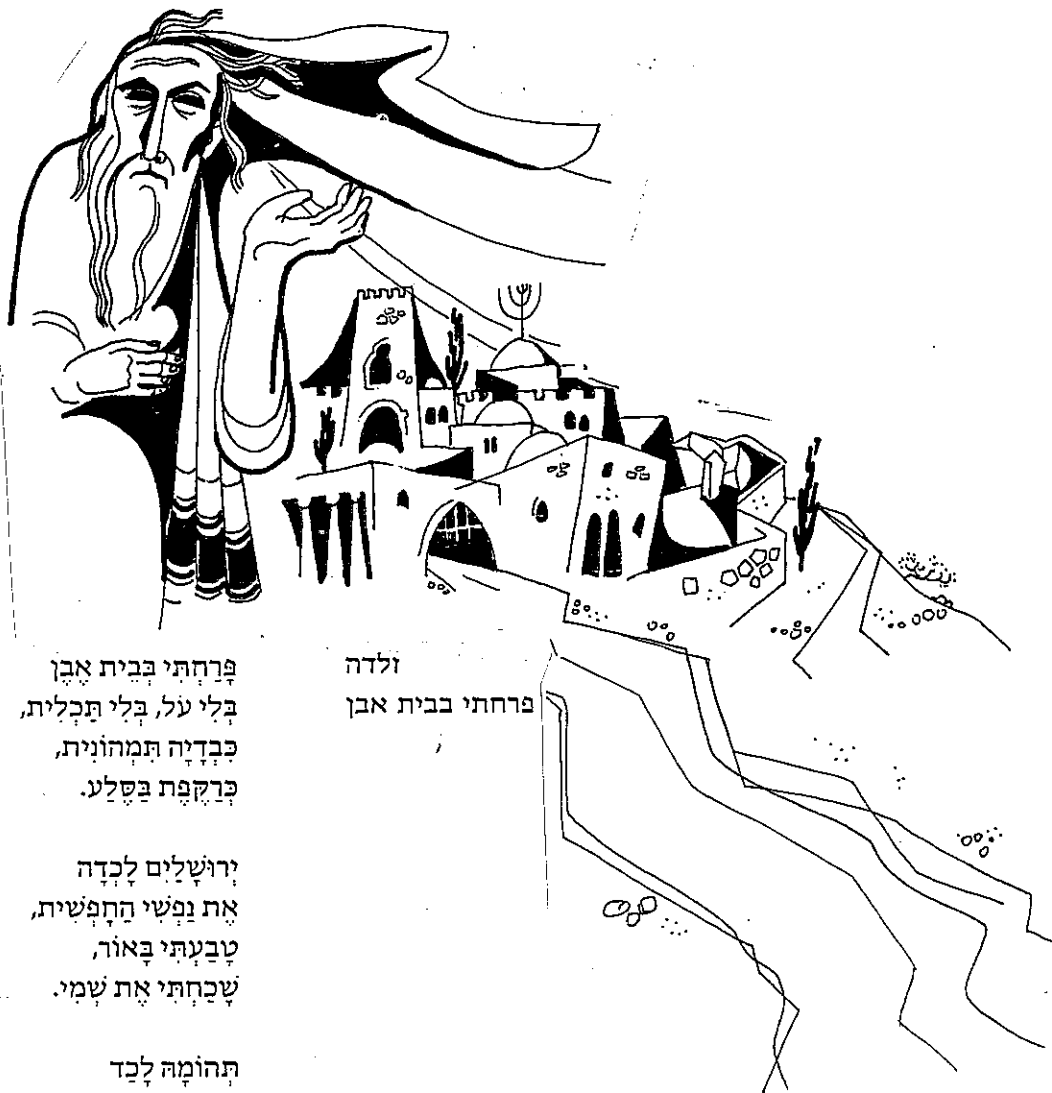
קישור לסרטון המלא: <http://www.youtube.com/watch?v=taCgoARLmXA>

קישור סמארטפון לסרטון ממנו נלקחה התמונה

אפשר גם לחפש ביוטיוב "גדש ניר עציון" ולראות את הסרטון הזה ועוד סרטונים אחרים של הגד"ש שלנו.

פָּרַחְתִּי בְּבֵית אָבִן
 בְּלִי עַל, בְּלִי תַכְלִית,
 כְּבִדְיָה תַמְהוּנִית,
 כְּרִקְפָּת בְּשַׁלְע.

זֹלְדָה
 פָּרַחְתִּי בְּבֵית אָבִן

יְרוּשָׁלַיִם לְכַדָּה
 אֶת נַפְשֵׁי הַחַפְּשִׁית,
 טִבְעֵתִי בְּאוֹר,
 שְׁכַחְתִּי אֶת שָׁמַי.

תְּהוֹמָה לְכַד
 אֶת נַפְשֵׁי הַצּוֹהֶלֶת,
 טִבְעֵתִי בְּחֶשֶׁד,
 בְּאִזְמֶרֶד.

סוּדָה לְכַד
 אֶת נַפְשֵׁי הַחִיָּה,
 טִבְעֵתִי בְּרוּזִיָּה.

